

OMNES UNUM

(TODOS UNO)

ŠTEV. 4
1956

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV
V ZAMEJSTVU

K A Z A L O

škof Gregorij Rožman: „Slavite Gospoda duhovniki Gospodovi“	97
Alojzij Košmerlj: Enciklika „Haurietis aquas“	100
Mirko Gogala: Kako naj si župnik in kaplan delita delo	105
Franc Mihelčič: Rokopisi od Mrtvega morja	114
Jakob Fideršek: „Moja in vaša daritev“	120
Janez Zupan: Svetovna duhovniška zveza	122
Gregor Mali: V spomin duhovniku prijatelju	124
Novice od povsod	126

Glede vseh upravnih zadev in poravnave naročnine se obračajte naravnost na upravo: Rev. Stanko škrbe, Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina, ali pa na sledeče sobrate poverjenike:

Kanada: Rev. Tone Vukšinič, 626 Glenhohne, Ave, Toronto 10.

U. S. A.: Rev. Karel Pečovnik, St. Petr's Church, Dumont, Minn.

Italija: Rev. Tone Iskra, Chiesa del S. Nome di Maria, Foro Traiano 89, Roma

Trst: Rev. Jože Jamnik, Via Nazionale 89, Marianum, Opčine Trieste.

Gorica: Mons. dr. Franc Močnik, Via Don Bosco 3, Gorizia.

Avstrija: Rev. Vinko Zaletel, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Ostala Evropa: Rev. Zdravko Reven, 17, rue Charles Dupret, Charleroi, Belgique.

Čile: Rev. Ludvik Ceglar, Capellan, Casa Central, Maipo (Buin), Chile.

Naročnina: Za Argentino in Čile 40 argentinskih pesov. Za U. S. A. 2.50 dolarja. Za vse ostale dežele vrednost zamenjave 2.50 dolarja. Kdor želi, more poravnati naročnino z mašnimi štipendiji. To velja zlasti za Evropo. Opraviti je treba tri sv. maše. Naj nihče ne opravi maš prej, dokler mu ni sporočeno, da so namenjeni zanj že določeni. Maše, za katere nam ni sporočeno, da so sprejete oz. opravljene, smatramo za neopravljene in naročnino za neporavnano.

Uprava

OMNES UNUM

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV V ZAMEJSTVU

LETO III

1956

ŠTEV. 4

„Slavite Gospoda duhovniki Gospodovi“

(Dan 3, 84)

Škof Gregorij Rožman, USA

Bog je sanctitas substantialis; „vse je zavoljo samega sebe naredil“ (Preg 16, 4). To se pravi, v svojo slavo, da nam v živem in neživem stvarstvu razodeva svoje lastnosti. Človek, umno bitje, more iz stvarstva in iz nadnaravnega razodetja do neke meje spoznati neskončno božjo svetost in popolnost. Čim globlje jo spozna in čim pogosteje jo premišljuje, tem bolj se mu volja nagne to neskončno popolnost občudovati, moliti in slaviti. Boga spoznavati, slaviti in mu služiti, je temeljni namen, za katerega je človek ustvarjen.

Duhovnik — človek — je po božji izvolitvi in po zakramentalnem posvečenju dvignjen v nadnaravno sfero trikrat svetega Boga in je dolžan „od bliže“ Boga častiti, slaviti in hvaliti. Kakor v nebesih angeli „brez počitka podnevi in ponoči“ govore: Svet, svet, svet, Gospod Bog Vsemogočni...“ (Raz 4, 8), tako naj bi posvečeni duhovniki na zemlji po svoji službi in v imenu Cerkve Boga slavili podnevi in ponoči, kakor se po širni zemlji neprestano vrstita dan in noč. Poklicno smo dolžni slaviti Boga. Besedo božjo pri Izaiju smemo pred vsem na duhovnika obrniti: „K svoji časti sem ga ustvaril, ga upodobil in ga naredil“ (Iz 43, 7). Torei nam velja za vsak dan duhovniškega življenja: „Daruj Gospodu daritev hvale“ (ps 49, 14).

Daritev hvale je naš officium divinum, ki ga moramo vsak dan recitirati. Dasi vsebuje mnogo prošni, je vendar v glavnem molitev v hvalo in slavo Vsemogočnega. Že v molitvi pred officiem prosimo Boga za pomoč „od benedicendum nomen sanctum tuum“. Združujemo se z intencijo Jezusovo, „qua inse in terris laudes Deo persolvisti“. Jezus je s svojim delom na zemlji, ki ga je opravil v naše odrešenje, poveljčal nebeškega Očeta holi, ko bi ga vse stvarstvo in vsa človeška bitja vseh tisočletij mogla noveličati. Ob koncu življenja, v velikoduhovniški molitvi, je mogel zatrditi svojemu Očetu: „Poveljčal sem te na zemlji, dokončal delo, ki si mi ga dal, da ga izvršim“ (Jan 17, 4). Delo, ki ga je dokončal, je bilo v poveljčanje Očetovo. Očeta noveličevati: „posvečeno bodi tvoje ime“, je naloga vsakega človeka. duhovniku pa prav posebno naložena poklicna, službena dolžnost.

V tem duhu bodi naš vsakdanji oficij naš „sacrificium laudis“. V tem smislu je oficij sestavljen. Že ime enega dela — Laudes, Hvalnice — nas vsak dan opomni na to. Doxologija Gloria Patri... se vsak dan ponavlja povprečno 42 krat. Besede, ki izražajo slavljenje božje: laus, laudare, gloria, glorificare, hymnus, canticum, cantare, psalere z vsemi tedaj znanimi muzikalnimi inštrumenti, benedicere, clarificare itd. se v psalmih in pesmih brevirja ponavljajo nad tristokrat v tednu. Ne samo, da mi sami z raznimi besedami slavimo Boga, tudi vse ostalo stvarstvo pozivamo imenom, naj hvali in slavi Boga v njegovem presvetem veličastvu (Canticum trium puerorum, ps 148). Vse naj se nam pridruži v nepretrgan slavospev. Tudi v psalmih, ki opisujejo slavna dela božja v zgodovini izvoljenega ljudstva ali pestrost božjega stvarstva, se vedno ponavljajo izrazi zahvale, občudovanja in slavljenja božje previdnosti in vsemogočnosti. Skoraj vsak psalm — tudi spokorni psalmi prehajajo končno v hvalo božjega usmiljenja in odpuščanja.

Daritev hvale je naša sveta maša. Že sama po sebi, objektivno, je sacrificium laudis, čeprav bi pri maši nato niti ne mislili. Seveda je prav in naša dolžnost, da se tega namena svete daritve vsakokrat tudi zavedamo. Na naš poziv „ljudstvu“: Orate, fratres... odgovori strežnik s kratko krepko prošnjo: „Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis tui...“ Seveda, kaj lahko preslišimo to prošnjo, h kateri smo vernike pozvali, ko jo strežnik pretiho in večkrat „in forma contracta“ zamrmra, da se komaj zavedamo, na kaj smo odgovorili: „Amen“. — S trikratnim „Sanctus...“ vstopimo v Canon Missae, „infra actionem“, ko se naš sacrificium laudis spremeni v Jezusovo hvalno daritev neskončne vrednosti in smo mi le v svetem strahu in spoštovanju delujoče orodje Njegovo. — Pred zaključkom kanona to dejstvo Jezusove hvalne daritve še enkrat povdarimo z besedami: „Per ipsum, en cum ipso et in ipso est tibi Deo Patri omnipotenti in unitate Spiritus Sancti, omnis honor et gloria.“

Oboje, oficij in maša, sta naša daritev hvale, naložena nam vsak dan. To je naš najvažnejši posel, vse naše službene molitve so v to usmerjene, torej bi morale naše misli in želje in nameni iti v isto smer. Hvala in slava, ki jo dajemo Bogu, je izraz ponižnosti. Napuhnjjen človek ne hvali, razen sebe. Čenrav nas je Bog izbral za najsветеjša opravila, se vendar zavedamo, kako neizmerno visoko je nad nami in kako globoko smo mi pod njim. Slaviti Boga je nesebična molitev. Pri tej molitvi ne mislimo nase, na svoje potrebe, ampak samo na Boga, na tistega, ki ga zaradi njegove neskončne popolnosti nikoli zadostno hvaliti ne moremo. Nič ne prosimo zase, ne za druge, vsaj direktno ne, ampak se veselimo njegovih popolnosti, njegovega veličastva, njegove svetosti, modrosti, vsemogočnosti, lenote itd. Da je On, kateremu smemo reči: „Oče“, tako popolen, tako vzvišen, tako v vsem sijajen in blažen, to nas napolnjuje z radostjo, v kateri njegovo slavo oznanjamo. Taka molitev je izraz ljubezni do Boga (amor complacentiae). Kar pri tem želimo, je, da bi vsi ljudje Boga spoznali ter ga iz ljubezni slavili. Še višje se dvigne naša daritev hvale, če se Bogu za njegovo veličastvo zahvaljujemo. Zahvaljujemo se navadno za milosti in dobre, ki jih nam naklanja, ko neizmerni slavi mu čestitamo (da to človeško besedo v tej

zvezi rabim), toda mi moremo še več storiti, moremo se mu zahvaliti za popolnosti in slavo, ki jo On ima. „Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam“, molimo ali pojemo v mašni gloriiji. Čudovita molitev! Ako nekoliko pomislimo, kaj te besede izražajo, nas spreleti neka ginjenost, neko navdušenje in hrepenenje gledati nekoč to njegovo slavo. Naj bi večkrat izven maše ponavljali te besede.

Angeli in zveličane duše molijo tako pred božjim obličjem (Raz 4, 8; 5, 3-14; 7, 9-12; 19, 1-8). Nimajo za se nobenih prošenj več, vse njih želje so preobilno izpolnjene; njih večna sreča je, da slavijo, hvalijo in poveljujejo Boga, v katerem imajo popolno blaženo srečo, ki se s človeškimi besedami ne da izraziti: „Kar oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človeško srce ni prišlo, je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo“ (I Kor 2, 9). In to je: Boga gledati, Boga ljubiti in ga hvaliti v večnem miru. Vera se spremeni v gledanje, upanje v uživanje, ostane pa ljubezen, ki je večje ni in nikoli ne mine (prim. I Kor 13, 8. 13).

Nekaj kapljic tega onostranskega veselja vsebuje molitev hvale in slave že na tem svetu. Ko mislimo le na Boga in njegove popolnosti, se nam mir vseli v zaskrbljeno dušo, vse minljivo nekako zgine pred veličastvom božjim, ki se je k nam nagnilo in hoče vsako dušo v večni ljubezni k sebi dvigniti. Svet ponos se zgane v nas, da smemo takega Boga častiti in slaviti in da sprejema našo dosti borno hvalo. Iz take molitve nam v naših skušnjavah in slabostih prihaja moč za vztrajnost, čeprav izrečno za njo nismo prosili. Od božje neizmerne blaženosti, ki jo slavimo, pada vsaj lahka rosa v naše duše v obliki dejanskih milosti, ki jih potrebujemo.

Dobršen del naših molitev bi morala biti molitev hvale. Iz razpoloženja duše, ki daje redno daritev hvale večnemu Bogu, postanejo tudi njene prošnje takšne, kakršne naj bi bile po Jezusovih besedah, da bodo vedno uslišane. Vernike, med katere nas je Gospod postavil, poučujmo o pomenu in načinu te „daritve hvale“. Tudi njim se bo ta način molitve priljubil in bodo deležni globljega veselja v njej in rajši bodo molili.

Naša daritev hvale pa ne obstoja samo v besedah in izrazih, ki jih v brevirju in misalu beremo. Ta molitev ni samo moralna dolžnost, od Cerkve nam strogo zapovedana, ampak je nekaj več, nekaj, kar je bistveno zvezano z našo osebo, od Boga ustvarjeno, in z našim duhovništvom, ki je duši neizbrisno vtisnjeno. Vse naše življenje, vse naše poklicno udejstvovanje, vsa naša bit mora izžarevati hvalo in slavo Bogu. Naše duhovniško življenje. — nepretrgan slavospev Očetu, po Jezusu, njegovem Sinu!

Dá, končno; substancialna slava Bogu je Kristus sam. Beseda, ki je meso postala, da smo videli njeno slavo, kakor edinorojenega od Očeta (Jan 1, 14), ki je odsvit Očetovega veličastva in podoba njegovega bitja (Hebr 1, 3) in žar večne luči (Modr 7, 26). — Bratje, kakšno milost nam je izkazal Gospod, da nam je dal „daritev hvale“ vsak dan darovati vsemogočnemu Bogu! Zahvaljen bodi za to! Ni se nam še razodela slava Njegova, zaradi katere ga častimo in hvalimo; vemo pa, da, ko se prikaže in ga bomo gledali, kakršen je (I Jan 3, 2), bomo z njim v večni slavi večno srečni. Na svidenje tam!

Napisano na 49. obletnico mašniškega posvečenja, 21. julija 1956.

Enciklika „*Haurietis aquas*“

(Posnetek glavnih misli)

Alojzij Košmerlj, Argentina

Za stoletnico uvedbe praznika presv. Srca Jezusovega v vesoljni Cerkvi, ki smo se je mi že spomnili v našem listu, je izdal sveti oče Pij XII. dne 15. maja t. l. obširno okrožnico o češčenju presv. Srca, katere začetne besede se glase: „*Haurietis aquas*“.

Okrožnica podaja v sistematični obliki dogmatično utemeljitev te pobožnosti in jo obenem zagovarja in brani pred predsodki in nerazumevanjem, priporočujoč njeno vajo pastirjem in vernikom vsega katoliškega sveta.

Naj podamo kratek pregled glavnih misli in opozorimo na nekatere pomembne ugotovitve najvišjega učitelje Cerkve glede te, krščanskemu svetu tako drage pobožnosti.

+

V uvodu omenja sveti oče nagib okrožnice in vesel ugotavlja, da se ta pobožnost, ki jo je učlovečena božja Beseda in naš Zveličar kot neprecenljiv dar poklonil svoji mistični nevesti sveti Cerkvi v zadnjih stoletjih, polnih težav in bridkosti, vsak dan bolj poživlja in širi. Definira pobožnost do presvetega Srca kot naj odličnejši religiozni akt, ki zahteva od nas popolno predajo in posvetitev ljubezni božjega Odrešenika, katere znamenje in živi simbol je njegovo prebodeno Srce. Češčenje božjega Srca ni v svojem bistvu nič drugega kot vračanje naše ljubezni neskončni ljubezni božji.

Prvo poglavje okrožnice govori nato o temeljih in predpodobah češčenja presvetega Srca Jezusovega v Stari zavezi. Predno pa spominja prelepa mesta preroških knjiž, ki govore o božji ljubezni do ljudi, z žalostjo ugotavlja, da je še vedno mnogo kristjanov, ki tej pobožnosti ne posvečajo dolžne časti in spoštovanja in jo, čeprav je že prodrla v mistično telo Cerkve, zanemarjajo, da, celo zavračajo kot neprimerno in škodljivo v sedanjih potrebah Cerkve in človeštva. Še to tisti, ki mislijo, da je ta pobožnost kakor ena izmed toliko drugih, ki jih Cerkev goji, dana vsakomur na prosto voljo; dalje oni, ki se jim zdi ta pobožnost v velikih borbah za pravice Cerkve nepotrebna in celo škodljiva, ker použiva sile, ki bi bile na bojišču potrebne; so tudi taki, ki nič ne verujejo v očiščujočo in prenovitveno moč te pobožnosti za krščansko življenje, smatrajoč jo za nekaj zgolj čustvenega, kar je bolj primerno za ženski svet kot za izobražence. Končno še vedno obstojajo predsodki na strani tistih, ki se jim zde važne in pomembne le aktivne kreposti, zameatajo pa takozvane pasivne, kot so pokora in zadoščenje, krotkost, ponižnost in druge, ki so tej pobožnosti bistvene. Te predsodke in ta zmotna mnenja sveti oče odločno zavrača kot nasprotna nauku Cerkve, proglašenem glede te pobožnosti zlasti po Leonu XIII. in Piju XI. Nauk Cerkve pa sloni na nezmotni besedi sv. pisma, na nauku cerkvenih očetov in učiteljev in je našel svoje utelešenje v cerkveni liturgiji, ki izkazuje božjemu Srcu Jezusovemu najvišje, božje češčenje.

Ko zdaj potem sveti oče ustavi pri najlepših preroških mestih, ki govorijo o božji ljubezni do ljudi, katera tvori temelj pobožnosti do presvetega Srca Jezusovega, preide nato v drugem poglavju okrožnice na novo zavezo in cerkveno tradicijo, kjer ima ta pobožnost svojo zakonito podlago in razlago v skrivnosti učlovečenja in odrešenja po drugi božji osebi. Govori o trojni ljubezni božjega Odrešenika do človeškega rodu, ki je ljubezen Boga in ljubezen človeka, duhovna in čutna, kar dokaže s citati svetih očetov. Priznava, da ti v svojih izrazih o božjem Srcu in božji ljubezni še niso imeli v mislih telesnega, fizičnega Srca Gospodovega, ampak so z besedo srce označili le simbol božje ljubezni do ljudi, ki se kaže predvsem v njegovem učlovečenju, v postavitvi najsvetejšega Zakramenta, v njegovem bridkem trpljenju in smrti, v dobroti izročitvi svoje presvete Matere, v ustanovitvi Cerkve, v poslanju Svetega Duha.

Tretje poglavje okrožnice je posvečeno aktivnemu sodelovanju presvetega Srca v Jezusovem življenju in njegovem odrešilnem poslanstvu. V čudolnih slikah riše sveti oče ljubezen Jezusovo, ki je žarela iz njegovega Srca v vsem njegovem zemeljskem življenju, na njegovih apostolskih potih, pri zadnji večerji, na križu. Vse duhovno bogastvo Cerkve, podano v obširni razlagi, je dar ljubezni presvetega Srca, ki nam ne predstavlja le simbol Jezusove ljubezni, ampak nek kompendij celotne skrivnosti našega odrešenja.

V četrtem poglavju razpravlja sveti oče o začetkih in razvoju češčenja presvetega Srca. Prepričan je, da je to češčenje v sveti Cerkvi vedno obstajalo, čeprav ne v tej jasni obliki in veliki razširjenosti kot v poslednjih časih. Od prvih začetkov se je izkazovalo božje češčenje Jezusovi človeški naravi, posebej njegovim svetim ranam. Tako so častili božjo ljubezen že sama Mati božja in Gospodovi apostoli, za njimi pa sveti očetje in verno ljudstvo. Treba pa je priznati, pravi, da je pravo, telesno Srce Gospodovo le počasi in stopnjoma postalo predmet posebnega češčenja kot podoba človeške in božje ljubezni učlovečene božje Besede. Nato kratko označuje „slavne etape, ki jih je češčenje presvetega Srca Jezusovega prehodilo v zgodovini krščanske pobožnosti“, omenjajoč imena tisti, ki zaslužijo naslov zastavonoš v širjenju tega češčenja: Sv. Bonaventura, sv. Albert Veliki, sv. Gertruda, sv. Katarina Sienska, bl. Henrik Suso, sv. Peter Kanizij, sv. Frančišek Saleski in sv. Janez Eudes, ki je početnik liturgičnega češčenja presvetega Srca, čigar oficij in praznik sta se obhajala prvič v Franciji, 20. oktobra leta 1672. Med vsemi temi apostoli pobožnosti pa imenuje sveti oče na odličnem mestu sveto Marjeto Marijo Alacoque, ki je ob sodelovanju svojega duhovnega vodnika, bl. patra Colombiere, češčenju presv. Srca pripomogla, da splošnega razširjenja in mu dala značilne poteze ljubezni in zadoščevanja, po čemur se to češčenje loči od drugih krščanskih pobožnosti.

Ko je tako sveti oče podal pregled glavnih poborcev češčenja presv. Srca, ugotavlja sledeče: „Iz navedenega se lahko vsakdo popolnoma prepriča, da je čudovito razširjenje te pobožnosti in prvi vrsti pripisati dejstvu, da ona v celoti odgovarja bistvu krščanske religije, ki je religija ljubezni. Zato se ne more reči, da bi to češčenje dolgovalo svoj začetek privatnim razodetjem, niti da je nenadno nastopilo v Cerkvi; ampak da je privrelo samo od sebe iz žive vere in goreče pobožnosti izbranih duš

do češčenja vredne osebe Odrešenika in do onih slavnih ran, ki so priča njegove neizmerne ljubezni, katera neprenehoma gani človeška srca. Razvidno je zatorej, da razodetja, s katerimi je bila odlikovana sveta Marjeta Marija, niso nič novega dodala katoliškemu nauku. Njih pomen obstoja v tem, da je hotel Gospod, prikazujoč svoje presveto Srce, na izreden in poseben način pritegniti ljudi k premišljevanju in češčenju neskončno usmiljene božje ljubezni do človeškega rodu. Dejansko je Jezus Kristus izrecno in ponovno pokazal na svoje Srce kot simbol, s katerim vzpodbuja ljudi k spoznanju in cenjenju svoje ljubezni, obenem pa jo določa kot znamenje in poroštvo usmiljenja in milosti za potrebe svete Cerkve v modernih časih. Očiten dokaz, da to češčenje izvira iz samih studencev katoliške dogme, je dejstvo, da je bilaodobritev liturgičnega praznika po sveti stolici dana pred objavo spisov svete Marjete Marije. Dejansko je sveta obredna kongregacija, neodvisno od vsakega zasebnega razodetja, upoštevala le želje vernikov, z odlokom od 25. januarja leta 1765, odobrenem po našem predniku Klementu XIII. 6. februarja istega leta, dovolila poljskim škofom in nadbratovščini presvetega Srca v Rimu obhajanje liturgičnega praznika.“

Zatem omenja sveti oče odlok Pija IX. od 23. avgusta leta 1856, s katerim je bil praznik uveden v vesoljni Cerkvi, čigar stoletnica ga je tudi nagnila k sestavi te okrožnice, in ponovno poudarja, „da je treba čiste in globinske vrelece češčenja presv. Srca Jezusovega iskati v rekih svetega pisma, v tradiciji in v liturgiji Cerkve. Le tako je mogoče prodreti v njegovo najglobljo naravo in dobiti iz njega hranilo in rast za krščansko gorečnost“.

Te ugotovitve Kristusovega namestnika imajo svojo veliko in trajno veljavo. Ne da bi hotel prezreti zgodovinska dejstva, ki govorijo o težavah, s katerimi se je morala pobožnost do presvetega Srca v svojem razvoju po prikazovanjih v Paray-u baviti — o tem je govorila razprava v prejšnji številki našega lista, napisana pred objavo okrožnice —, postavlja sveti oče češčenje presv. Srca Jezusovega na nezrušljivi dogmatični temelj, potrjen po svetem pismu, izročilu in cerkveni liturgiji, ter mu tako daje ponovno, najvišje in vekovito priznanje in potrjenje.

Za temi ugotovitvami sveti oče hrani češčenje presvetega Srca proti onim, ki gledajo v njem nek materializem in praznoverje, kakor da bi nas pogled na fizično Srce Jezusovo oviral v duhovni ljubezni do Boga. Obsoja ta lažni misticizem in poudarja, da prav to češčenje pogloblja v vernikih duhovne vezi z Bogom, in sled one božje ljubezni, ki je šla tako daleč, da je vzljubila s Srcem učlovečene božje Besede, človeški rod, omadeževan s tolikimi zločini.

„Češčenje božjega Srca Jezusovega je po svoji najgloblji naravi češčenje one ljubezni, s katero nas je ljubil Bog po Jezusu Kristusu, obenem pa tudi vaja ljubezni, ki nas vodi k Bogu in k ljudem. Namen tega češčenja je spolnjevanje naše ljubezni do Boga in do ljudi o spolnjevanju nove zapovedi, ki jo je božji Učenik kot sveto dediščino zapustil svojim angelom, ko jim je rekel: „Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil.“

V petem poglavju okrožnice vzpodbuja sveti oče k še večjemu razširjenju tega česčenja, prosee pastirje in vernike, naj se z rastočim navdušenjem pri-
zadevajo, da bo „ta presladka pobožnost“ zadobila še večji razmah, saj bodo
iz nje vrele največje koristi tudi za naše čase. Sklicujoč se na podane
dokaze in utemeljitve, pravi: „Vsi lahko jasno uvidijo, da tu ne gre za
kakršno koli obliko pobožnosti, ki jo kdo lahko zapostavi drugim ali jo celo
prezre, ampak da je prav ta pobožnost tista, ki je najbolj sposobna, da nam
pripomore k dosegu krščanske popolnosti. Je to oblika česčenja, ki jo je
notel sam božji Odrešenik predložiti in priporočiti krščanskemu ljudstvu
in so jo papeži potrdili v slovesnih odlokih ter jo z velikimi hvalami povzdi-
govali. Zato tisti, ki bi to izredno dobroto, ki jo je Jezus Kristus dal svoji
Cerkvi, omalovaževal, ravna prědržno in pogubno in žali samega Boga.“

Kristjani, ki častijo presveto Srce Jezusovo in se mu posvečajo, spol-
njujejo na ta način največjo dolžnost, ki jo človek ima, to je: služiti Bogu.
Saj spolnjujejo s to pobožnostjo največjo zapoved, ki je zapoved ljubezni
do Boga in do bližnjega.

Hoče pa sveti oče, da *bodi to česčenje presvetega Srca Jezusovega čisto*,
ki nas k njemu ne nagibaj v prvi vrsti osebna korist, telesna ali duhovna,
casna ali večna, temveč dobrota samega Boga, ki mu skušajmo vračati
njegovo ljubezen z dejanji česčenja in z dolžno zahvalo. Če bi ne bilo tako,
pravi, bi se nam res lahko očitalo, da nas v tej pobožnosti vse preveč vodi
pretirana ljubezen in skrb za nas same. V misli na obljube, ki jih je dal
Jezus po sveti Marjeti Mariji častilcem božjega svojega Srca, sveti oče
poudarja potrebo nesebičnosti, velikodušnosti in čistosti tega česčenja, ko
pravi: „Naj bodo vsi trdno prepričani, da s česčenjem presvetega Srca
Jezusovega niso najbolj važne zunanje pobožne vaje in da pglavitni nagib
za prakticiranje tega česčenja ne sme biti upanje na dobrote, ki jih je naš
Gospod v svojih razodetjih, in to celo zasebnih, obljubil, ampak bodi njegov
namen v prvi vrsti ta, da ljudje z večjo vnemo izpolnjujejo pglavitne
dolžnosti katoliške vere, namreč dolžnost ljubezni in zadoščevanja, in da
tem potom dosežejo tudi svojo duhovno korist.“

Ko ponovno vzpodbuja vse vernike, naj z navdušenjem prakticirajo
česčenje presv. Srca, tako oni, ki to že delajo, kot oni, ki še radovedni in
dvomeči stoje ob strani, poziva k premišljevanju obilnih in tolažljivih sadov,
ki jih je Cerkev iz te pobožnosti prejela: neštevilna spreobrnjenja h katoliški
veri, oživljena vera premnogih, tesnejša povezanost kristjanov z našim
ljubljenim Odrešenikom. Ti sadovi se vidijo z večjo pogostnostjo in v večjem
sijaju zlasti v zadnjih desetletjih.

Kakor njegova prednika, Leon XIII. in Pij XI., tudi Pij XII. po-
udarja, da je pobožnost do presvetega Srca Jezusovega znamenje zveli-
canja tudi za moderni svet. Srčno želi, „naj bi vsi oni, ki se ponašajo s
krščanskim imenom in se aktivno bore za ustanovitev kraljestva Jezusa
Kristusa na tem svetu, gledali česčenje in pobožnost do presvetega Srca
Jezusovega kot zastavo ter, vir edinosti, zveličanja in miru. Naj se
nihče ne boji, da bi ta pobožnost oškodovala druge, ki z njimi krščansko
ljudstvo časti božjega Odrešenika. Nasprotno, goreča pobožnost do Jezu-
sovega Srca bo pospeševala in krepila predvsem česčenje svetega Križa,

pravtako ljubezen do najsvetejšega Zakramenta. Bodi torej ta pobožnost kot najuspešnejša šola božje ljubezni ter varen nasip proti brezbožnim načrtom sovražnikov Boga in Cerkve. Po njej naj se vrnejo družine in narodi k ljubezni do Boga in do bližnjega.

Da bi pa pobožnost do presvetega Srca Jezusovega rodila še obilnejše sadove v krščanski družini in v vesoljnem človeštvu, *naj ji verniki skušajo pridružiti prav tesno še pobožnost do brezmadežnega Srca božje Matere*. Bila je božja volja, da je bila presveta Devica Marija neločljivo združena z Jezusom Kristusom v vsem njegovem življenju in delu. Zato se spodobi, da krščansko ljudstvo, potem ko je dalo dolžno čast presvetemu Srcu Jezusovemu, daje tudi preljubeznjivemu Srcu svoje nebeške Matere ustrezajoče izraze pobožnosti, ljubezni, zahvale in zadoščenja. „V skladu s tem premodrim in presladkim ukrepom božje Previdnosti smo Mi sami — tako piše papež — s slovesnim aktom izročili in posvetili sveto Cerkev in vesoljni svet brezmadežnemu Srcu presvete Device Marije.“

Sveti oče zaključuje okrožnico z živo željo, da bi krščansko ljudstvo po vseh krajih sveta obhajalo stoletnico uvedbe praznika presvetega Srca v vesoljni Cerkvi z dejanji javnega češčenja, zahvale in zadoščenja božjemu Srcu. Naj se tako razširi po vsem svetu kraljestvo Jezusa Kristusa, kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravice, ljubezni in miru.

+

Ta veliki dokument, ki po svoji vsestranskosti in temeljitosti presega vse, kar je bilo doslej z najvišjega mesta Cerkve o češčenju presvetega Srca Jezusovega zapisano in določeno, bo moral biti predmet našega ponovnega prebiranja, študija in premišljevanja.

Okrožnico je objavil v Argentini v kasteljanščini tukajšnji kasteljanski Osservatore Romano v svoji številki z dne 7. junija leta 1956. Podane misli so povzete po tej objavi.

MEDSEBOJNA POMOČ

Neki vaš sobrat potrebuje nasveta, išče tolažbe in morda pričakuje nujno pomoči. Pojdite mu naproti, dajte mu velikodušno, kolikor vam je mogoče; bodite prepričani, da je pomagati duhovniku, držati ga pokonci ter mu dajati poguma, navduševati ga ali pa ga celo z globoko ljubeznijo opominjati izmed božjih del najbolj božje in najbolj všeč Jezusu, najvišjemu in večnemu Duhovniku.

Včasih bi brez primernega in bratskega posredovanja koga izmed vas kaka duhovnikova misel ostala zmedena, kako navdušenje podrto in nekatere apostolske vneme bi žalostno ugasnile. Zato z vsem svojim srcem blagoslovljamo tiste vaše sobrate, ki se velikodušno žrtvujejo v blagor svojih sobratov.

Sveti oče postnim pridigarjem, 1956

Kako naj si župnik in kaplan delita delo

(župnik in njegov kaplan — Nadaljevanje)

Mirko Gogala, Argentina

V zadnjem članku (OU 1955, 159—163*) smo govorili o potrebi, da se dušnopastirska opravila na fari v glavnem razdele med župnika in kaplana, in pa o pristojnosti za to delitev. V zvezi s tem nam preostane še eno vprašanje, namreč o pravilni delitvi dela. Obravnavali ga bomo v dveh točkah. Najprej si bomo na kratko ogledali, kako je preskrbljeno za pravilno delitev dela na fari, potem pa bomo podali nekaj praktičnih navodil zanj.

I.

V delitvi dela je skrivnost uspeha. To je res, a le pod pogojem, da je delitev pravilno izvedena. Kot pri vsaki stvari je tudi tu vprašanje „kako?“ bistvene važnosti. Seveda pa je nanj velikokrat le težko odgovoriti. Zato danes po večini na vseh važnih področjih človeške dejavnosti delitev dela ni prepuščena le dobri volji posameznikov, ampak je predmet metodičnega raziskovanja in znanstvenega študija. Tako vsaj ravnaajo otroci tega sveta, v čemer je zelo važen razlog za hitri moderni napredek in za veliko moč raznih svetnih organizacij. Kaj pa otroci luči?

1. Cerkveni zakonik v kan 476-§6 določa, da sta za delitev dela med župnika in kaplana pristojna škof in pa župnik. S tem je dovolj jasno povedano, da škof in župnik nosita tudi vso odgovornost za pravilno delitev dela. V kaka podrobnejša navodila se pa zakonik ne spušča, ker se tudi ne more. Razmere po svetu so preveč raznolike, da bi se dale izdelati čisto podrobne določbe, ki bi bile veljavne za vso Cerkev.

Glede posameznih škofij pa je zadeva drugačna. Zanje se pa že lahko naredi precej natančne določbe, kako naj si župnik in kaplan razdelita dušnopastirska opravila, ker so v eni in isti škofiji razmere po župnijah zelo podobne. So pa seveda tudi izjeme, ki jih je treba upoštevati. Cerkveni zakonik tudi te možnosti ni prezrl in zelo modro naroča, naj ordinarij poleg splošnih škofijskih določb daje še posebna navodila poedinim župnijam, če je potrebno. Tako vsaj bi torej moralo biti. Vendar pa največkrat ni ne enega ne drugega. Po škofijah običajno za pravilno delitev dela med župnika in kaplana store samo to, da več ali manj dobesedno ponavljajo omenjeni kanon. To je pač najlažje, ker ne zahteva nobenega miselnega napora in povrh še dela vtis stroge pravovernosti. V resnici pa je to samo znamenje, da se ne zavedajo velike važnosti tega problema za dušno pastirstvo. Sicer si je nemogoče razložiti, zakaj v poedinih škofijah, kjer gre za čisto določene razmere, za določen čas in določene duhovnike, ne vedo

* V ta članek se je vrinilo več tiskovnih napak. Med drugim na str. 160, 5 vrsta od zgoraj beri: nekaj mladih duhovnikov — ne pa: nekaj slabih duhovnikov.

povedati nič drugega kakor cerkveni zakonik, ki je v tej snovi nujno le okvirnega značaja.

Dejansko je torej v večini slučajev vsa skrb za pravilno delitev dela prepuščena izključno le župnikom, kar brez dvoma ni najbolj posrečena rešitev, kot številni zgledi zgovorno pričajo. S tem seveda nočemo reči, naj bi župnik ne imel nobene besede pri delitvi dela na fari. Saj to bi ne bilo samo proti izrečni kodeksovi določbi, temveč tudi proti vsej pastoralni modrosti; kajti tudi po škofijah nikoli ni mogoče izdelati takšnih določb, ki bi se dale čisto mehanično sprovesti v življenje. V tem smislu je resnično načelo, da se pravemu voditelju sploh ne da ukazovati. Zato mora župnik pri aplikaciji škofijskih določb vedno igrati dopolnilno vlogo, torej tudi glede delitve dela. Seveda čisto nekaj drugega pa je, če je prav vse prepuščeno samo župnikovi volji.

Vendar pa tudi to po sebi še ne bi bilo nič tako hudega, če bi bilo dovolj poskrbljeno za organizacijsko vzgojo župnikov, k čemer bistveno spada ravno pouk o pravilni delitvi dela. Ta pouk je potreben v vsakem slučaju, če pa je vse prepuščeno le župniku, pa še toliko bolj. Dejansko pa se na to še ne polaga nobene važnosti. Pastoralke zaenkrat o tem še popolnoma molče, praksa sama zase brez teoretičnega pouka pa tudi ne zadošča.

Položaj je torej na splošno takle: ker je vsa skrb za pravilno delitev dela prepuščena le župnikom, katerim se pa ne da zadostna organizacijska vzgoja, je delitev dušnopastirskih opravil prepuščena golemu slučaju. Ni torej čudno, če je le slučajno kje na kaki fari res učinkovito izvedena. Brez dvoma se dobe tudi take častne izjeme. Nekateri župniki imajo že po naravi poseben organizacijski dar, spet drugi so imeli srečo, da so kaplanovali pri kakem dobrem organizatorju. Včasih imajo ti sposobni duhovniki takšen vpliv, da se po njihovi zaslugi občutno dvigne celotna dušnopastirska raven v kaki škofiji. Še preveč pogosto pa so to le krasne oaze v nedogledni puščavi. Kdor od blizu pozna razmere po farah, ve, da ta sodba ni prav nič pretirana. Za Argentino na primer bi si jo upal podpisati z obema rokama. Nekateri značilni konkretni zgledi nam bodo pokazali, kako neverjetno majhna je v premnogih slučajih organizacijska sposobnost tudi pri delitvi dela in kakšno veliko škodo povzroča dušnemu pastirstvu. Vendar, da se izognemo nepotrebnemu ponavljanju, bomo te zglede podali v drugem delu skupaj s praktičnimi navodili. Še prej pa nekaj besed o naših domačih razmerah.

2. Vsi, ki smo prišli v stik z dušnim pastirstvom po tujih škofijah, smo takoj opazili veliko razliko v primeri z domačim razmerami tudi glede delitve dela na fari. Mirno lahko rečemo, da smo bili dosti na boljšem, čeprav ni bilo po vseh župnijah popolnoma enako. Imeli smo nepisane zakone v obliki ustaljene tradicije, ki je bila sad velike pastoralne modrosti naših škofov in duhovnikov. Ta tradicija je omogočala, da je bilo delo precej dobro organizirano tudi po tistih farah, kjer župnik osebno ni imel posebnih organizacijskih sposobnosti. Mislim, da smo se šele v tujini zares zavedli, kaj smo doma pravzaprav imeli.

Spet pa nas te prednosti ne smejo zavesti v nekritičnost in pristranost. Tudi doma je bilo v delitvi dela marsikaj narobe. Bile so n. pr. fare, kjer je župnik moral prositi kaplana za dovoljenje, če je hotel blagosloviti zakon svojega lastnega župljana, pa ga vedno niti ni dobil. Nekaj neverjetnega! Prav tako ni bilo najbolj posrečeno, da so marsikje bile skoraj izključno v kaplanovih rokah vse tiste orga-

nizacije, ki so takorekoč dajale osnovni ton vsemu farnemu življenju. Tako bi lahko naštevali še in še! Je pač res, da nobeno človeško delo ni popolno, tudi naša tradicija ne. Poleg tega je treba upoštevati, da najboljše navade polagoma ostare, če se stalno ne prilagodujejo novim razmeram. Prav te elastičnosti pa je pri nas precej manjkalo in kar je še slabše, župniki skoraj niti niso imeli možnosti, da bi položaj kaj zboljšali, ker so imeli roke preveč vezane. To je bila morda ena največjih pomanjkljivosti. Kaplanije so bile večkrat nekaka župnija v župniji in župniku ni preostajalo drugega, kot sprijazniti se s noložajem. Seveda pa bi se marsikaj tudi še dalo napraviti, pa ni bilo sposobnosti, ker organizacijska vzgoja doma je tudi še bila zelo pomanjkljiva. Tudi to smo v tujini bolj jasno občutili, ko se v novih razmerah zlepa nismo prav znašli. Dokler smo hodili doma po izvoženih kolesnicah, je še nekam šlo. Ko pa nam je te opore zmanjkalo, pa je bilo večkrat naše pastoralne modrosti hitro konec.

Doma so razne pomanjkljivosti v delitvi dela vedno glasneje klicale po reformi. V ljubljanski škofiji se je zadnja sinoda leta 1940 bavila tudi s tem vprašanjem in ga res radikalno rešila. Vsej zadevni tradiciji je kratko in malo odvzela vso pravno veljavo. Če preberemo člena 200 in 201 ZLŠ, vidimo, da ni več mesta zanjo. Tako so bile na pravnem področju z eno samo potezo odpravljene vse slabe strani naših navad, na tudi vse dobre; kajti omenjena člena skoraj nič drugega ne povesta kot cerkveni zakonik. Res škoda, da vsaj Pastoralne instrukcije iste sinode nimajo glede tega kakih bolj podrobnih in bolj temeljitih navodil.

Po farah pa je kljub sinodi zaenkrat menda ostalo še vse pri starem. Zakoreninjene navade se le polagoma spreminjajo, zlasti v težkih vojnih in povojnih razmerah. Deloma pa tudi zato, ker se sinoda ni dotaknila vraščanja remuneracije kaplanov, s čimer je bila pri nas delitev dela na fari tako tesno povezana. Pa naj bo že kakor koli, sinoda je imela na dejansko življenje v tej stvari tako malo vpliva, da menda veliko duhovnikov niti ne ve, da pri nas s pravnega stališča nismo bili nič dosti na boljšem kot drugje po svetu.

Na tem mestu nam toliko zadošča. Bilo bi pa silno zanimivo in poučno, če bi nam kak sobrat z bogatejšo skušnjo v domačem dušnem pastirstvu podrobneje popisal naše navade in natančneje analiziral njihove sončne in senčne strani. S tem bi utiral pot za izpopolnitev škofijske zakonodaje, istočasno pa bi nam pomagal, da bi se v tujih razmerah lahko veliko bolje okoristili z našo domačo pastoralno modrostjo.

3. Če torej na kratko povzamemo dosedanje razmišljanje, moramo reči, da na splošno za pravilno delitev dela med župnika in kaplana ni zadosti preskrbljeno. Pomanjkljiva je škofijska zakonodaja in pomanjkljiva je organizacijska vzgoja duhovnikov, seveda nekje bolj, drugje manj. Za prvo je odgovoren samo ordinarij, za drugo pa poleg ordinarija tudi duhovniki sami, ki se zato moramo po lastni inicijativi pobrigati, da se organizacijsko vedno bolj usposabljam.

II.

Pri praktičnih navodilih se bomo omejili le na najvažnejša in splošno veljavna.

1. Delitev dela mora biti smotrna, to se pravi, naravna mora biti na končni cilj vsega dušnega pastirstva, na zveličanje duš. Ali drugače povedano: delo je

vrhovni zakon, ki se mu mora vse drugo brezpogojno podrediti. *Salus animarum* — suprema lex!

Čim višji je kak zakon, tem hujše so posledice, kadar ga kdo krši. Zato je nesporno delitev dela tako usodna za dušno pastirstvo. Kljub temu se kaj pogosto dogaja, da pri delitvi dela prevlada kak drug vidik, ne pa večni blagor duš. V pojasnilo samo nekaj zgledov, ki so tukaj na dnevnem redu: Na mnogih župnijah se delo deli zgolj pod vidikom čim manjšega osebnega napora. Kar zahteva večjega truda, je za kaplana, za župnika so le prijetnejša in lažja opravila. Zato župnik zlepa ne sede v spovednico, zlasti ne, če jih čaka veliko na spoved; ne gre sprevidovat bolnikov niti podnevi, ponoči pa še celo ne; in podobno. Ker vsa najvažnejša dušnopastirska opravila običajno zahtevajo veliko napora, je vsak najmanjši razlog zadosten, da se jim župnik izogne, ne glede na to, če bo kaplan sam zmogel ali ne. In ker so manj pomembna opravila po navadi lažja, z njimi izgublja svoj dragoceni čas, kljub temu, da bi jih brez škode mogel ali celo moral opustiti zaradi preobilice važnejših poslov. — Spet druge pri delitvi dela predvsem skrbi, kako bi sami pred župnijo čim bolj figurirali, kaplan pa čim manj. Zato se ne lotijo nobenega opravila, ki jim ne nudi neke možnosti za razkazovanje. Nasprotno pa imajo kaplana samo za skrito težaško delo, v javnosti se pa skoraj ne sme pokazati. Ker vodstvo organizacij vzbuja več pozornosti kot kaj drugega, ga imajo mnogi župniki za svoj monopol. Če zaradi obilice organizacij sami vseh ne morejo, jih raje prepuste propadanju, kot pa da bi katero izročili kaplanu. Nekateri podobno ravnaajo glede pridiganja ali glede šole itd. — Večkrat se župnik načelno brani kakega določenega dela. Tako se n. pr. skoraj vsi po vrsti branijo pisarne. Pa recimo, da je treba istočasno uradovati v pisarni in iti v šolo. Če župnik v šolo ne more ali noče, lahko pa bi prevzel pisarno, tega kljub temu ne stori. Raje vidi, da tudi kaplan ne gre v šolo in da sta čisto brez potrebe oba doma, samo da se reši pisarne. Tako v mnogih župnijah duhovniki leta in leta niso prestopili šolskega praga zaradi nesmotrne delitve dela. To jih pa seveda ne moti, da ne bi točili krokodilovih solza sedaj, ko jim je dostop v šole zabranjen.

Poleg končnega cilja je za pravilno delitev dela seveda treba unoštevati še druge vidike, toda le tiste, ki kaj pripomorejo k ostvaritvi končnega cilja, in samo v toliko, v kolikor k temu prisomorejo. V tem smislu moramo razlagati pomen in obseg vseh naslednjih navodil.

2. Pri delu je treba postaviti pravega človeka na pravo mesto. Ni vsak za vsako delo enako primeren, ne vsako delo za vsakega. Zato mora župnik pri delitvi dela upoštevati sposobnosti, nagnjenja, starost položaj in druge okoliščine.

Tako je n. pr. pri novomašniku treba upoštevati, da je v vsem šele začetnik. Zato ga je treba le polagoma uvajati v dušnopastirstvo in mu zlasti v začetku zaupati le lažja opravila in ne preveč naenkrat. Velikokrat pa ga brezobzirno vržejo v vrtnice življenja in ga s tem morda za vedno iskvarijo. — Pa tudi kasneje se ja še vedno treba ozirati na osebne sposobnosti: eden ima več daru za govornika, drugi za organizatorja, tretji za spovednika. Zakaj ne bi torej dobil odgovarjajočega dela, ker bo tako lahko največ koristil. — Isto velja za osebno nagnenje in veselje do kakega dela. Niso vsa opravila za vsakega enako privlačna, včasih pa so nekatera celo naravnost odvratna. Seveda, kadar se dela z veseljem, se naredi veliko več in veliko bolje kot sicer. Zato bi vsak duhovnik na fari po

možnosti moral imeti vsaj nekaj takega dela, ki ga posebej veseli. Doma je bilo glede tega precej dobro preskrbljeno. Tukaj se na to nihče ne ozira. Zato pa tudi zlepa ne dobiš kaplana, ki bi ne bil zagrenjen. — Upoštevati je treba tudi duhovnikovo starost. Za organizacijo odraslih mož n. pr. bo bolj primeren župnik, za mladino pa kaplan. Veliko organizacij je že shiralo, ker se na to ni pazilo. Podobno je bolj primerno, da zakonski pouk novoporočencev opravi župnik ali vsaj starejši duhovnik, ne mlad kaplan. Kljub temu je tukaj vsa priprava porok prepuščena le kaplanom, zakonski pouk pa se zaradi varnosti na ta račun kar enostavno izpušča. Praktična rešitev! — Prav tako se je treba ozirati na duhovnikov položaj. Nekatera dela so bolj primerna za župnika prav zato, ker je pač župnik, kot n. pr. vodstvo koordinacijskega odbora vseh župnijskih organizacij. Spet druga opravila pa so bolj primerna za kaplana prav zato, ker je kaplan. Tako bo večkrat morda bolje, da kako neprijetno resnico ljudem pove kaplan ne pa župnik.

Vendar pa s temi in drugimi okoliščinami tudi ne smemo pretiravati. V slučaju potrebe mora vsak duhovnik poprijeti za katero koli delo. Če mu manjka sposobnosti, si jo pač mora pridobiti. Prav nobenega dušnopastirskega opravila bi ne smelo biti, za katerega bi bil kak duhovnik na veri docela nezmožen. Če mu manjka naravnega nagnenja, si ga mora nadomestiti z nadnaravnim gledanjem in veseljem. Če je še mlad po letih, mora pa po zrelosti biti „starosta“ (prezbiter!); in da ne bi kdo njegove mladosti preziral, mora biti „vernikom zgled v besedi, v vedenju, v ljubezni, v veri, v čistosti“ (1 Tim 4, 12). Poleg tega je treba vedeti, da kaplan ni kakršen koli pomočnik, temveč da je župnikov — vicarius cooperator. Zato ga ni opravila, kjer ne bi mogel župnika zaradi svoje službe dostojno nadomeščati.

3. Kaplan je bodoči župnik in v kaplanskih letih se mora z župnikovo pomočjo za to svoje bodoče poslanstvo tudi praktično izvežbati. To je zelo važen vidik, ki ga je pri delitvi dela treba upoštevati, pa se kaj pogosto zanemarija. Seveda je čisto naravno, da kaplan na splošno vrši opravila bolj ene vrste, župnik pa druge. Vendar bi se kaplanu morala dati možnost, da se usposobi tudi za tista dela, ki jih kot kaplan stalno ne vrši, moral jih pa bo kot župnik.

Doma kaplan redno ni imel nobenega opravka s pisarno. Večkrat niti ni smatral za svojo dolžnost, da bi župniku tudi pri tem pomagal. Nič čudnega, če se kasneje kot župnik zlepa ni znašel pri pisarniškem delu, ki je bilo precej zapleteno. Zato je bila v ljubljanski škofiji zelo na mestu določba novega zakonika, da „župnik mora vpeljati kaplana v pisarniško poslovanje; kaplan pa je dolžan župniku pomagati pri pisarniških delih“ (ZLS čl. 201). — Tukaj pa je ravno obratno. Glavno kaplanovo delo je pisarna. Zelo pogosto pa kaplan nima dostopa do organizacij, ki bodo eno najvažnejših njegovih dolžnosti, ko bo župnik. Mnogi župniki so vse življenje organizacijske nerode, ker v kaplanskih letih niso imeli priložnosti, da bi se priučili vodstvu organizacij.

4. Delo mora biti jasno določeno in jasno razmejeno. Natančno je treba vedeti, kaj bo storil župnik in kaj naj naredi kaplan. Če je kaplanov več, je vsakemu posebej treba točno določiti njegove dolžnosti. Potem pa naj res vsak osebno izvrši vse delo, za katerega je prevzel odgovornost. Le iz važnega razloga bi se smela narediti izjema. Če tega ni, se zapravi veliko časa in zmešnjava je neizogibna. Župnik se začne zanašati na kaplana, kaplan pa na župnika, ali pa en

kaplan na drugega, delo pa največkrat ostane neopravljeno, oziroma pade vse samo na tistega, ki je najbolj vesten.

Doma na splošno glede tega menda ni bilo težav, tu pa je precej drugače. Pogosto so kar vsi za vse odgovorni. Ko ni treba, so za delo vsi na razpolago, ko pa je res kaj dela, seveda ni nobenega. Veliko važnih opravil tako sploh nikoli ne pride na vrsto, ker ni časa zanje, oziroma se jih nihče ne loti, ker se nihče ne čuti zanje odgovornega. Povrh pa ima nejasnost v delitvi dela zlasti za kaplana zelo neprijetne posledice. Ne le da je skoraj vedno preko mere obložen z delom, temveč tudi nikoli ni gotov, kako naj ravna. Če se kakega dela loti, je vedno v nevarnosti, da se mu bo očitalo, zakaj se vtika v župnikove zadeve; če pa ne, sam ne ve, kdaj bo na škofiji tožen kot lenuh. Prava tortura.

5. Pri delu, ki ga en sam lahko izvrši, naj bi nikoli ne bila zaposlena dva duhovnika. In če se le da, je delo treba razdeliti tako, da si en sam duhovnik zadošča in ne potrebuje navzočnosti drugega. Na ta način se ogromno pridobi na času in se lahko zajame veliko večji delokrog.

Tudi glede tega je doma bilo neprimerno bolje kot tukaj. Marsikdo n. pr. ne razume, da kaplan ni župnikov osebni tajnik in da je med obojim velika razlika. Tak župnik zlepa ne vzdrži pri delu, če ni kaplana zraven: Kaplan lahko sam uraduje v pisarni, brez kake pomoči, če pa uraduje župnik, mora biti kaplan poleg; kaplan lahko sam prisostvuje poroki ne vem koliko parov, če pa poroča župnik, mora kaplan stalno plesati okrog njega.

Ko pa gre za to, da se kaplan kakemu delu priuči, je seveda prav, če lahko župnika spremlja pri delu in obratno. Tega pa ravno zlepa kdo ne naredi. Kaplan je kljub vsemu največkrat le samouk in se zato na fari veliko manj nauči, kot bi se lahko.

6. Pri delu je nujno potrebna neka stalnost. Župnik in kaplan naj bi zato imela vsak svoje lastno delovno področje. Na ta način bo delo veliko bolj uspešno, kot pa če se neprestano menja. Le tako se namreč človek lahko dela zares nauči in se vanj vživi. Poleg tega vsa stalna opravila smatra bolj za svoja, ker vsa odgovornost leži samo na njem in zato dela z veliko večjo vnemo. Tako je n. pr. čisto nekaj drugega, če župnik izroči kaplanu v vodstvo neko določeno organizacijo, kakor če ga enkrat pošlje na sestanek fantov, drugič na sejo žena, tretjič na shod Marijine družbe itd.

Velika prednost dušnega pastirstva doma je bila prav ta, da sta kaplan in župnik imela vsak svoje stalno delovno področje. Tukaj pa tega še zelo manjka. Dostikrat se delo sproti odkazuje in zelo menja. Zlasti pri organizacijah je kaplan večkrat samo za mašilo. Sploh se zdi, da je župnik srečen le tedaj, če lahko vsak dan čim večkrat da kako naročilo. Morda tako bolj pride do izraza župnikova oblast, fari pa je to samo v škodo.

7. Delo je treba razdeliti pravočasno in ga potem ne spreminjati. To velja zlasti za taka opravila, ki zahtevajo neke priprave, kot so pridige, kateheze, sestanki in podobno. Če kaplan n. pr. prepozno zve za pridigo, se pač nanjo ne bo pripravil. Če se to stalno ponavlja, se bo najbrž pripravi sploh odvadil. Prav tako je učinek skrajno negativen, če se mu naloženo delo lahkomišelnostno spreminja, da n. pr. kaplanu odpovedo pridigo, ko se je bil nanjo že pripravil. Izguba časa, slaba volja in zanemarjanje dolžnosti v bodočnosti je edini dobiček takšnega ravnanja.

Tukaj je glede tega večkrat zelo hudo. Mnogim župnikom se zdi čisto naravno, da šele v soboto zvečer ali celo v nedeljo zjutraj povedo kaplanu, če naj pridiga in o čem. Na neki fari, kjer je kaplan pridigal med župnikovo mašo, je šele med evangelijem (!) po zakristanu dobil končnoveljavno naročilo glede pridige. Odveč je poudarjati, da je bilo to naročilo največkrat ravno obratno kot pa dogovor med tednom. Prav tako je s katehezami. Ko so otroci že v cerkvi, kaplan šele zve, da jim bo moral govoriti. Zato pa tudi zlepa ne dobiš duhovnika, ki bi res znal katehizirati. Vse to je veren izraz tukajšnje mentalitete. Saj je celo neki škof izjavil, da je za duhovnika znamenje inferiornosti, če se mora za pridige pripravljati.

8. Župnik naj kaplanu skupaj z odkazanim delom da **toliko oblasti**, da ga lahko v celoti samostojno opravi. Samo to je učinkovito in v skladu s kaplanovo službo. Župnik naj bi le v izjemnih slučajih posegel vmes s svojo odločitvijo. Če bi se to pri kakem delu moralo stalno ponavljati, je edino pametno, da takšno delo župnik v celoti sebi pridržijo, kaplanu pa da kaj drugega, kjer mu lahko zaupa samostojno izvršitev. Seveda pa bo ta samostojnost vedno le relativna, ker je kaplan za svoje ravnanje odgovoren župniku.

Doma je kaplan imel vso samostojnost, ki je je potreboval, ali pa še malo več. Tukaj pa gre tendenca ravno v nasprotno skrajnost. Tako se n. pr. velikokrat dogaja da mora kaplan uradovati v pisarni, pa nima pooblastil za mnogo zadev, ki v pisarni stalno prihajajo na vrsto. Zato kaplan v takih primerih ni drugega kot sluga, ki hodi klicat župnika ali prenaša njegova naročila. Poleg tega sta zaradi pisarne na župnišče vezana dva duhovnika, ko dostikrat niti za enega ni pravega dela. Ali naj bi župnik dal kaplanu polnomočje, da bi se sam lahko čemu drugemu posvetil, ali pa naj bi župnik prevzel vso skrb za pisarno in kaplana kje drugje zaposlil, bodisi v šoli ali z dušnopastirskimi obiski itd. — Podobni položaji so v organizacijah, kjer kaplan večkrat nima toliko pravic kot kateri koli odbornik.

V tesni zvezi s tem je zahteva, da se kaplanu zagotovi vsa možnost za osebno iniciativo, ki edina šele prav omogoča, da se kaplanova sposobnost in njegova energija v kar največji meri izrabita v korist dušnega pastirstva. Res škoda, da je kaplanova osebna iniciativa tako pogosto le zakopan zaklad.

Da pa kaplana njegova samostojnost in osebna iniciativa ne bi privedli do kake pretirane neodvisnosti od župnika ali morda celo do razdvojenosti delu, naj župnik kaplana privzame k aktivnemu sodelovanju pri vodstvu župnije (prim. OU 1955, 11—16; 38—42). Če bosta župnik in kaplan imela stalne dušnopastirske seje, če se bosta o načrtih in važnih problemih pogosto pogovarjala, bo župnik zlahka dosegel, da bo kaplan kljub vsej samostojnosti in osebni iniciativi hodil po poti, ki mu jo bo župnik načrtoval.

9. Župnik more kaplanu naložiti samo dušnopastirska opravila. Za vse drugo si mora preskrbeti primerno civilno osebje: zakristana, kuharico itd. Pa tudi če bi glede tega imel kake težave, bi kaplana kvečjemu samo lahko izjemoma prosil za prostovoljno pomoč. Zahtevati je pa župnik nima pravice, in sicer toliko manj, če misli da je on osebno vzvišen nad take posle. Kar ne spada k „župnikovi službi“, h kaplanovi tudi ne (prim. kan 476-6).

Doma je bil kaplan v tem pogledu res gospod, kar je edino pravilno, tu pa dostikrat ni drugega kot farni sluga z mašniškim posvečenjem. Vzrokov je več: pomanjkanje spoštovanja do kaplana in njegove službe; pomanjkanje smisla za veliko vrednost duhovnikovega časa; župnikova skopost in nesocialno ravnanje s civilnim osebjem. Zelo redka izjema pa je, da župnik res iz upravičenega vzroka išče pri kaplanu pomoči za neduhovniška dela. Vendar je v teh primerih težava vedno le prehodnega značaja, ker se z dobro voljo prej ali slej lahko reši.

Nekaj drugega je seveda, če ima kaplan svoj „hobby“ in radovoljno za razvedrilo opravi kako neduhovniško delo, ki je istočasno cerkvi in župnišću v korist: tako ene veseli elektrotehnika, druge vrtarenje in podobno. To je še celo priporočljivo, da se le zaradi tega ne zanemarjajo dolžnosti.

10. Župnik mora upoštevati, da ima tudi kaplan poleg dela na fari še splošne duhovniške dolžnosti, namreč molitev in študij. Brevir, polurno premišljevanje, četrturno zahvalo po sv. maši, rožni venec, duhovno branje, branje sv. pisma, obisk Najsvetejšega in končno spraševanje vesti (posebno in splošno) mora vsak duhovnik dnevno opravljati, povrhu pa še tedensko ali štirinajstdnevno sv. spoved in mesečno rekolekcijo; dalje se mora vsak duhovnik in še toliko bolj mlad kaplan stalno baviti s študijem zlasti bogoslovnih predmetov. (Kako zares vzame Cerkev te dolžnosti, prim. „Exhortatio al clerum“ sv. Pija X.; „Ad Catholici sacerdotii“ Pija XI.; „Menti nostrae“ Pija XII.) Vse to zahteva časa in župnik mora skrbeti, da ga bo kaplan imel dovolj na razpolago v ta namen. Izjema bo pač samo v dneh kake izredno bogate duhovne žetve, ko mora biti duhovnik vesel, če vsaj brevir lahko opravi.

Doma so duhovniki zaradi preobilnega dela včasih tudi malo preveč pozabili na molitev in študij. Marsikak župnik bi zato moral bolj paziti, da kaplan ne bi bil preveč obremenjen. Če bi imeli povsem jasne pojme o lestvici vrednot, bi to niti ne bilo tako težko. Spet pa je res, da je bil doma kaplan zelo samostojen pri delu, in je bilo v glavnem od njega samega odvisno, če je dobil čas za molitev in študij, ali ne. — Tu so razmere drugačne. So fare, kjer ima kaplan časa na pretek. Spet drugje pa ima časa zelo malo, kljub temu, da dela ni ravno toliko. Na splošno ima namreč kaplan tu manj dela kot doma, le da nima večkrat prav nobene svobode z razpolaganjem časa. Delo je skoraj vedno organizirano tako, da se v čim daljšem času čim manj naredi. Velikokrat pa sploh ni važno, če kaplan kaj dela. Da se le stalno vrti župniku pod nogami, pa je dobro. Kakor hitro pa gre v sobo študirat ali v cerkev molit, je pa hudo. Takoj pade opazka, da ni za nobeno rabo, ker vedno le v knjigah tiči, in da je fara za akcijo ne za kontemplacijo. Če župnik nima osebno pravega smisla za molitev in študij, je za kaplana silno hudo. Pa ni nič tako izrednega, ko je za župnika bolj važno, da sam lahko nemoteno bere časopis, kot pa da kaplan lahko opravi meditacijo ali zahvalo po sv. maši.

11. Župnik mora upoštevati, da ima kaplan pravico na dnevni in tedenski počitek. Zato mu ne sme nalagati toliko dela, da si ne bi mogel privoščiti primernega oddiha. Merilo za to pa seveda ne more biti zgled kakega izrednega svetnika, ker kaplan pač ni svetnik kakor župnik tudi ne. Dalje mora biti delo tako jasno določeno, da bo kaplan vedel, kdaj je opravil svojo dolžnost in kdaj se

ure njegove, ko ga tudi župnik ne sme kar tako motiti z novimi naročili. Res se to pri duhovniku ne da tako mehanično določiti kot pri uradniku z osemurnim delavnikom, vendar se z dobro voljo tudi to da urediti. Na noben način pa župnik ne sme misliti, če kaplan živi v župnišču, da mu zato mora biti na razpolago vseh 24 ur. Vendar pa kaj več o tem še v drugi zvezi, če Bog da.

Čeprav je kaplan doma veliko delal, je vendar imel priliko za razvedrilo, toliko bolj, ker je bil samostojen in ni bil cel dan priklenjen na župnišče. Tu pa ravno tega manjka. Čeprav večkrat niti nima toliko dela, vendar zares prost pa kaplan skoraj nikoli ni. Psihološko je to seveda veliko bolj utrudljivo, kot če bi imel veliko dela, pa vsaj nekaj trenutkov, ki bi bili popolnoma njegovi. Edina sreča pri tem je, da ima kaplan po nekaterih škofijah pravico vsak teden na enodnevni izhod. Brez tega pa res ne vem, koliko bi jih pri tukajšnjem sistemu sploh še zdržalo na fari.

12. Ker ima kaplan pravico na primerno nagrado (kan 476-1), mora župnik pri delitvi dela tudi to vzeti v poštev, zlasti tam, kjer se nagrada določa po vsakokratnem opraviilu. Tako je bilo doma. Ni torej prav, da bi župnik opravljal samo tista dela, za katera se običajno dobi nagrada, ostala pa kaplan. Spet drugje, kot n. pr. tu, je plačilni sistem drugačen. Zato pri delitvi dela ne pride toliko v poštev. O pravičnih nagradah kot takih pa bo seveda treba govoriti še v posebnem poglavju.

13. Da bo župnik delo lahko res pravilno razdelil, upoštevajoč vse potrebne vidike, si mora nujno izdelati zadevni načrt. Če župnik nima smisla za predvidevanje, če ne zna gledati v bodočnost in si vanjo načrtovati svoje poti, če živi le od trenutka do trenutka, nikoli ne bo zmožen organizirati ne svojega ne kaplanovega dela. Tu je običajno korenina vsega zla in tu je treba najprej začeti

Poleg tega je neizogibno, da se župnik o delitvi dela pogovori s svojim kaplanom, če hoče, da bo pravilna. To je takorekoč logična posledica dosedanjih nasvetov. In prav to se redko dogaja. Zato je n. pr. Zakoniku ljubljanske škofije brez dvoma v čast določba, naj župnik razdeli dušnopastirska opravila potem, „ko zasliši kaplana“ (ZLS čl. 201). kp'i

*

To je torej nekaj nasvetov za pravilno delitev dela med župnika in kaplana. Ne mislimo, da smo s tem vprašanje izčrpali. Vendar pa smo vsaj opozorili na problem, ki nanj preveč pogosto pozabljamo, čeprav je od njega v tolikšni meri odvisna uspešnost naših dušnopastirskih naporov. Zato bomo v bodoče morali bolj skrbeti tudi za pravilno delitev dela na fari, če hočemo biti res koristni delavci „za boljši svet“.

Naj ljudje govorijo, kar hočejo, mi delajmo, kar je prav. V pravici je naša prihodnost in naša zmaga.

A. M. Slomšek

Rokopisi od Mrtvega morja

Franc Mihelčič, španija

V zadnjih letih, zlasti od leta 1947 dalje, so zbudili posebno pozornost, ne le med znanstveniki, marveč tudi med kristjani in judi, neki rokopisi, pisani in rabljeni nekaj stoletij pred Kristusom in ki so, kot kažejo dosedanje ugotovitve, zelo važni za krščanstvo in judovstvo, ker osvetljujejo na poseben način razmere v judovstvu prav v zadnjih dveh stoletjih pred Gospodovim prihodom. Iz teh rokopisov razvidimo, da je bilo prav v omenjenih stoletjih pričakovanje Odršenika mnogo bolj živo, kakor se to razbere iz knjig uradnega judovstva. Zdi se tudi, da je šel naravni razvoj judovstva naravnost v krščanstvo. Zdi se, da je bila razlika med ofiциelnim in neofiциelnim judovstvom, torej med veliko duhovščino, pismarji in farizeji na eni strani ter med „preprostimi ljudstvom“, h kateremu bi šteli ne le „laike“ v poznanju svetega pisma, marveč vse, ki so si drznili iti s časom in si drugače razlagati sveto pismo, kot ga je razložilo uradno judovstvo, zelo velika in da je prav „neposlušnost“ teh, povzročila ono sovrašтво in prezir v prvih, ki sta se izražala v zaničljivih besedah „proklet bodi“.

Vendar pa, kot sem že omenil, še ni mogoče presoditi celotnega pomena najdenih rokopisov, ker bo treba vsaj še 50 let, tako sodijo, da jih bodo razbrali in ker prihajajo na dan še vedno novi. Zdejo se mi je primerno napisati nekaj vrstic o tej stvari, ker je ne le zanimiva, marveč tudi važna. Naj podam troje misli:

1. Kje, kdaj in kako so rokopise našli; 2. kaj so, kaj vsebujejo in kdo jih je uporabljal in 3. kakšnega pomena so za nas, kaj nam povedo in kaj pričakujejo od njih.

1. Kje, kdaj in kako so našli rokopise

Okoli Mrtvega morja je polno votlin, ki so že od davnaj služile za bivališča ljudem. Sledovi človeških prebivalcev segajo nekako 4000 let pred Kristusom. Povečini so še neraziskane, nepoznane in često zasute, ker se je zemlja v teku stoletij vdrla in jih zasula.

Bilo je spomladi leta 1947. Mladi beduinski fantje so pasli koze. Ena od njih se je oddaljila od črede in zašla med skalovje. Eden od pastirjev je šel za njo in pri tem naletel na neko votlino. Radoveden, kaj je v njej, je vrgel vanjo kamen. Padeč in udarec kamna na nek predmet je dal zvok, kot bi bil zadel na nek šupel predmet. Fant se ni upal sam v votlino, šel je po tovariša in oha sta splezala vanjo. Našla sta v njej polno lončenic vrčev, od katerih je bilo mnogo celih, nekateri pa so bili tudi deloma ali popolnoma razbiti. Ko sta pogledala vanje, sta začutila zoprni duh, ki je prihajal, kot sta ugotovila, ko sta segla z rokami v lonce in privlekla nekaj čudnih zvirkov na dan, da prihaja od teh. Zamotki so bili iz lanenih cunj in so bili prevlečeni z neko črno snovjo, smolo ali voskom. Odvila sta nekatere in opazila, da so v njih zaviti usnjeni listi, popisani s pisavo, ki je nista znala razbrati (arheologi so spoznali, da gre za pisavo iz vsaj dve sto let pred Kristusom).

Ko sta prišla fanta v Betlehem, sta zvitke ponudila nekemu trgovcu, ki pa ni vedel z njimi kaj početi. Kljub temu je pripovedoval o tem sirskemu metro-

politu Anastaziju, ki je pokazal zanje veliko zanimanje. Toda preden je prišel do njih, je preteklo precej časa, ker so bile prav takrat v Palestini zelo napete razmere. Šlo je za ustanovitev lastne judovske države in Angleži so, sledeč svoji stoletni praksi, nikoli določiti reda in miru po pravici, marveč vselej pustiti stvar napol narejeno, da je v novi red že vnaprej položeno leglo nereda in bodoče vojske, prepustili Judom in Arabcem, da poračunajo med seboj in si sami uredijo meje.

Končno je le prišel metropolit do prvih rokopisov. Spoznal je, da gre za neke zelo stare rokopise, čeprav sam ni znal razbrati, o čem pišejo, niti oceniti njihove vrednosti. Do pravih znastvenikov-strokovnjakov ni mogel priti in sicer deloma radi zgoraj omenjenih razmer, deloma pa, ker so bili mnogi odsotni. Oni pa, do katerih je prišel, niso verovali, da bi bili rokopisi tako stari, kot je to trdil metropolit. (Kasneje se je izkazalo, da je imel metropolit prav in da so se oni učenjaki varali.)

Raziskovanja so dognala, da je v oni okolici zelo veliko votlin, od katerih so doslej raziskali kakih 267; v njih so našli še druge rokopise, mnoge pa so bile že izropane po Arabcih, ki so šli na to delo, videč, da se da s temi stvarmi dobro zaslužiti.

Dalje so dognali, da so rokopisi deloma sveto pismo starega zakona, deloma mnoge apokrifne knjige (to je ne kanonično priznane knjige svetega pisma), deloma pa tudi nabožne knjige, ki jih je uporabljala neka skupina ljudi; v njih so bila tudi navodila za življenje.

Najvažnejša je votlina blizu soteske Qumran; o tej votlini sodijo arheologi, da je bila prava knjižnica, v kateri so bile skoro vse knjige svetega pisma stare zaveze, mnogo apokrifnih knjig in rokopisov neke stare verske sekte. Votline so blizu Mrtvega morja, zato imenujejo rokopise tudi „rokopisi od Mrtvega morja“. Pisani so deloma na usnjenih listih, deloma na zvitih bakrenih ploščah. Zdi se, da te slednje ne vsebujejo kakih zapiskov svetega pisma, marveč, da so seznam zakladov, ki jih je neka skupina ljudi imela in jih ob neki nevarnosti skrila ter jih popisala, na bakrene plošče v prepričanju, da bodo te lažje prenesle razne nepravilnosti, kot pa usnje. Doslej jih še niso mogli razviti, ker so pokrite z zelenim volkom in silno krhke. To kar so ugotovili, so ugotovili tako, da so prebrali na hrbtu, ker so črke vsekane v plošče.

Kot sem omenil, je bil sirski patriarh prvi, ki je prišel do rokopisov. Ker stvari ni prijavil uradnemu zastopstvu za starinoslovje, so ga začeli preganjati in se je moč umaknil v Ameriko. Ker ni mogel dobiti kakega krščanskega kupeca, niti ni mogla nobena univerza knjig odkupiti, jih je prodal Judom, ki so jih prenesli v Jeruzalem, kjer jih bodo (če jih še niso) postavili v poseben muzej, ki ga bodo zanje zgradili. Pač pa jih že pridno raziskujejo in študirajo.

Omenil sem že, da so raziskali mnogo votlin in našli v njih še druge rokopise. To, kar imajo Judje, je namreč le en majhen del najdenega. Drug znanstveni zavod, ki ga je dal sezidati Rockefeller v Jeruzalemu in v katerem delujejo katoliški in protestantski semitologi in ki ga vodi pater Vaux, sodelujejo med drugim poljski Milik, dr. John Allegro iz Manchesterja ter Amerikanec mons. Patrik W. Shean, hrani druge rokopise, najdene tudi v votlini Qumran ter drugih votlinah. Žal pa ovira delo sovražstvo med Judi in Arabci tako, da je stik med obema skupinama v Jeruzalemu mogoč le preko revij, ki objavljajo

kako odkritje in ugotovitve. Tako zvedo n. pr. krščanski arheologi šele iz teh revij, kaj so dognali njihovi judovski kolegi kak kilometer proč od njih in obratno. Druga ovira je, da so mnogi odlomki in tudi še celi rokopisi še v rokah Arabcev, ki skušajo čim več zaslužiti. Potrebovali bi vsaj 15.000 dolarjev, da bi vse to odkupili, pa ne pridejo do njih, ker oni, ki imajo denar, nimajo interesa na teh stvareh.

2. Kaj so, kaj vsebujejo in kdo jih je uporabljal

Najdeni rokopisi so, kot sem že zgoraj omenil, deloma pravo sveto pismo, kot ga poznamo, zdi se pa, da so v njem tudi izreki in citati, ki jih v do sedaj poznanem ni, dalje deloma že znane knjige, ki jih je Cerkev prištela med apokrifne ali jih vsaj ne prizna, kot uradno sveto pismo, kot n. pr. Habakukove, Henohove prerokbe in podobno. Poleg teh že znanih so odkrili še druge doslej nepoznane, in pa kot sem že zgoraj omenil navodila za življenje neke verske skupine ter dnevni red iste.

Poglejmo si nekatere teh stvari.

Znano je, da so v svetem pismu novega zakona izreki, ki jih v svetem pismu starega zakona, kot je dandanes kanonično priznано, ni najti. N. pr. ono, kar beremo v pismu apostola Juda o boju med angelom Mihaelom in hudobcem za Mozesovo truplo, dalje, da se bo imenoval Mesija „Nazarejec“ in še druge, kot bomo videli na drugem mestu. Že v 9. stoletju po Kr. je postal pozoren patriarh iz Selevkije na neko poročilo, da so našli v neki jami rokopise, ki vsebujejo izreke, ki jih najdemo v svetem pismu nove zaveze, ne pa v onem stare.

Mogli bi si razliko med uradnim svetim pismom in starim, neuradnim, to je onim, ki se je ohranilo mimo in ob kontroli urednih judovskih krogov, tako razložiti, da so le ti uradno sveto pismo in zlasti napovedi, ki so se nanašale na Odrešenika, Mesijo, prirojevali tako, da so odgovarjali njihovi zamisli o Mesiji, one, ki se prirojiti niso dali, pa gladko izpustili. Mesija je pač moral priti tak in tako, kot je odgovarjal njihovim željam. Da nekaj s svetim pismom ni bilo v redu, sklepajo iz nekega stavka Zadokovih odlomkov, ki so jih našli v Kairu, kjer stoji zapisano, da je Zadok našel postavo, ki jo je David izgubil. Je li to oni Zadok, o katerem govori sveto pismo ali kdo drug, ni jasno; prav tako ne, misli li pisec res kralja Davida ali pa je s tem imenom mišljena judovska hierarhija in z besedo „iguba“ dejanska izguba svetega pisma ali pa moralna, to se pravi, pravi smisel svetega pisma, ker da so ga prirojevali in popravljali po svoje.

Da bomo to in podobno, kar je v rokopisih napisano razumeli, moramo vedeti, da so imeli judje, ali recimo judovska hierarhija s svojimi pismarji in farizeji, sveto pismo že do potankosti razloženo in pojasnjeno, da niso nobene napovedi ali drugačne razlage, kot je bila njihova, trpeli in so celo zapisali (Zaharija 13, 1-5), da je treba vsakega preroka ubiti. Z njihovo razlago, je bilo vsako naknadno prerokovanje končano. Zanje je bilo merodajno le to, kar je bilo v od njih priznanem sv. pismu. Iz tega razumemo, zakaj so imeli ob času Janezovega prihoda tak strah pred njim, zakaj so zasledovali njegovo početje s takim nezaupanjem in še bolj njihovo sovražno nastrojenost napram Gospodu. Prav tako razumemo Gospodove očitke farizejem, da zapeljujejo ljudstvo, da nočejo videti dejstev, da ne spolnjujejo postave in da moré preroke. Tako,

kot so razlagali sveto pismo farizeji in uradno zastopstvo judovstva, ni odgovarjalo duhu postave in napovedi prerokov.

Iz tega razloga so se ljudje, ki so se čutili navdihnjeni in poklicane za prerokovanja, skrili za kakega že umrlega preroka, n. pr. Henoha, Habakuka, Daniela, Jeremijo ali Izaijo in so napovedovali prihodnost, kot bi jo bil napovedal on. Jasno, da te napovedi niso prišle v uradno sveto pismo. Zgodilo se je pa tudi, da je ta ali oni napoved skril za zgodovinsko obliko, to je, da je napovedal bodočnost v preteklosti, kot bi se bilo to, kar se šele bo zgodilo, že zgodilo. To postaja zdaj bolj ali manj jasno in pod tem vidikom je treba iti na delo na teh rokopisih. Seveda pa ni lahko ugotoviti, je li to, kar je pisano kot o preteklosti res preteklost ali je mišljena s tem bodočnost.

Omenil sem že, da so poleg svetega pisma bodisi pravega, uradnega, kanonično priznanega ter kanonično nepriznanega, tudi rokopisi neke verske skupine. Kdo naj bi bila ta skupina? Po kraju, kjer so jih našli sodeč, to je blizu Mrtvega morja, kjer so odkrili tudi razvalino nekega starega samostana, se zdi, da gre za staro judovsko sekto, ki jo imenujejo Esena, ali po naše „svete“. Bila je to ena od treh judovskih sekt (farizeji, saduceji in eseni). Votline so služile tudi za stanovanja, ker je bilo število članov tega meniškega reda veliko (računajo, da preko 4.000). V njih in v poslopju so prebivali z izjemo kakih 30 let, imenovani Eseni preko 700 let, to je tja do porušenja ob času porušenja Jeruzalema po Rimljanih leta 70 po Kr. Našli so tudi sledi kasnejšega prebivanja in sicer iz časa Bar-Kohbe, nekega Mesije, ki je organiziral upor proti Rimljanom 130 let po Kr. Našli so namreč sledi požiga, zlomljenega kopja in sulice ter rimski denar.

Eseni so živeli, kolikor vemo iz pripovedovanja judovskega zgodovinarja Jožefa Flavija in grškega Juda Filona v veliki družbi kot pravi menihi. Pečali so se s poljedelstvom. Njih življenje je potekalo po strogo določenem redu. Bili so samo moški (iz grobov, ki jih je raziskal p. Vaux in v katerih je našel nekaj ženskih okostij, sklepajo pa, da so dopuščali kasneje tudi ženam bivati z možmi). Novi član je moral napraviti noviciat. Imeli so vse skupno, pogosto so molili in imeli predpisana razna obredna umivanja. Tudi niso zbirali denarja. Telo jim je bilo le posoda duše, duša najvažnejša. Vezala jih je medsebojna ljubezen, zapoved stroge vdanosti in pokorščine ne le predstojniku, marveč tudi svetnim vladarjem, strog red po časti in starosti. Marsikaj iz njihovih navad, dolžnosti ter naukov, spominja na to, kar zasledimo v naukih apostolov in življenju prvih kristjanov, kakor ga poznamo iz svetega pisma, n. pr. skupno imetje, prepoved zbiranja zakladov, telo je bivališče, posoda duše, zapoved ljubezni in podobno. Prav tako spominjajo nekateri običaji, ki so jih imeli, na nekatere krščanske obrede, n. pr. krst (judje tega obreda niso poznali), skupna obredna pojedina, nekako obhajilo in še drugi, kot bom omenil kasneje.

Eseni so bili po duhu reformatorji stare zaveze; ohranili so sveto pismo nepopravljeno in šli z njegovim duhom vedno bliže k časom, ko je imel priti Mesija.

3. Pomen rokopisov, kaj nam povedo in kaj pričakujejo od njih

Že iz doslej povedanega je razumljivo, da so zbudili odkriti rokopisi ne le pri arheologih, marveč tudi pri kristjanih in judih silno pozornost, napetost in v začetku celo odpor.

Neprijetno bi bilo seveda za jude, če bi se končno izkazalo, da so njihovi uradni krogi prikrojevali sveto pismo po svoje, da bi kljub Mesijevega prihodu ohranili oblast; kristjani so se bali, da bi krščanstvo izgubilo oni nadnaravni značaj, ki ga ima, arheologi pa so gledali z nezaupanjem na novo odkritje, ki jih je s svojo starostjo silno iznenadilo.

Med vsemi pa so bili najbolj iznenadeni liberalni kristjani, ki so doslej mislili, da je vse, kar poročajo evangeliji in uči krščanstvo z Gospodovo osebo vred, plod kasnejših stoletij. Iz zapiskov in rokopisov namreč sledi, da so bili vsi evangeliji, tudi Janezov, napisani pred porušenjem Jeruzalema in da ni v njih ničesar, kar bi bilo nastalo pod vplivom pogske filozofije.

Rokopisi, v kolikor niso sveto pismo, pišejo stvari, ki se natančno nanašajo na Gospoda ali nekoga (govorijo namreč v preteklosti, toda spomnimo se zgoraj omenjene pripombe), ki bi bil živel slično življenje. Govorijo o „učitelju pravičnosti“, ki da je „božji izvoljenec“, ki zahteva, da se izpolnjuje božja postava, kakršna je, do pičice in, ki pride razen tega v spor s predstavniki uradnega judovstva, zlasti z duhovščino in predvsem z nekim izmed nje, ki ga imenujejo zapiski „moža laži“, ki „strga raz učitelja pravičnosti obleko“, ga zasramuje in ga, potem, ko „je izvršil na njem najogabnejše zločine, umori“. On pa se je „vrnil ob koncu počitka v svoji glavi in veličastvu ter je svoje sovražnike uničil“. Vprašujejo se, koga misli pisec. Misli nekoga, ki ima priti (torej Gospoda Jezusa) ali pa nekoga, ki je že prišel in ki je vse to prestal. Vsekakor je čutiti iz rokopisov duh silnega pričakovanja Odrešenika. To je bilo bolj živo v neuradnem judovstvu, odtod ona poslušnost Janezu in Gospodu od strani preprostega ljudstva, odtod ona vprašanja, ki so jih stavili zastopniki in odposlanci uradnega judovstva Janezu in Gospodu, če sta obljubljena Odrešenika. Videti je, da je bilo v onem času javno mnenje pripravljeno na prihod Mesije.

V rokopisih pa so še drugi izreki, ki jih najdemo v svetem pismu nove zaveze, n. pr. izrek „Sin človekov“, izrek o „dveh potih“ in sicer „o potu luči in potu teme“, katera vsaka ima svojega angela, o „otročih luči in otrocih teme“, med katerim je neprestan boj. Nauk o predestinaciji, nauk o milosti, nekaj sličnega, kot osmero blagrov, in nanje navezane obljube, n. pr. „In oni, ki bodo umrli v žalosti, bodo v veselju vstali in oni, ki bodo služili Gospodu v uboštvu, bodo obogateli“. Takih sličnosti je več.

V rokopisih so tudi sledovi nekaterih obredov, ki jih najdemo v krščanstvu, n. pr. krsta, dalje sličen obred, kot ga je opravil Gospod po zadnji večerji, ko je postavil presv. Evharistijo. Pišejo namreč, da je zbral gospodar ali predstojnik ob prisotnosti Mesije(?) može okrog sebe ter opravil obred, ki je obstojal v jedi „kruha, ki daje življenje in ohranja znanje“ in pitju „vina, iz svete trte, ki je božji in Davidov sin“. Kruha in vina se ni smel nihče pritakniti, dokler ni obojega blagoslovil gospodar (predstojnik), ki je tudi prvi od obojega pokusil in dal nato po vrsti ostalim.

Ker so se držali Eseni vrstnega reda po starosti in opravih (službah, ki so jih opravljali v „redu“) zelo strogo, nam postane nekoliko bolj razumljiv spor apostolov, kdo, da je med njimi večji. (Razlagalci svetega pisma si niso na jasnem, spada li to poročilo evangelista sem ali ne; na podlagi rokopisov, ki, bi skoraj rekel, ta spor pojasnjujejo, bi bilo zelo razumljivo pustiti na tem mestu.)

Apostoli so hoteli vedeti, katero mesto gre vsakemu izmed njih. V njih besedah „večji, manjši, najnižji in najmlajši“, kakor tudi v Gospodovem odgovoru, najdemo izraze, ki so v rokopisih, ko predpisujejo vrstni red.

Premnogo je v rokopisih citatov, ki jih poznamo iz Didahè ali nauka dvanajstih apostolov. So mesta, ki se zdè dobesedno prepisana oz rokopisov. Tudi knjiga Pastor Herma, o kateri so sodili, da jo je napisal nek krščanski duhovnik, ima svoj vzor v rokopisih in je mnogo bolj verjetno, da je delo kakega esenskega meniha. Govori o Bogu Očetu, o „sinu“ in „svetem duhu“, ki pa nista osebi svete Trojice, ker je glavni Bog Oče. Sin pride na svet, da očisti Cerkev, ki ni delo človeka, tudi ne sina, marveč Boga Očeta. Tudi Pastor Herma pozna dve poti, pot teme in pot luči in vsaki teh prideljenega angela; pozna boj med otroci luči in otroci teme, pozna obred pokore in krsta.

Kaj naj rečemo k vsemu temu?

Že iz tega kar sem napisal in kar doslej vemo, je razumljivo veliko zanimanje za rokopise. Kar se da sklepati iz vsega je, da je bilo judovstvo priprava na krščanstvo. In če je judovstvo odklonilo Odrašenika, ga je odklonilo zavestno in pade vsa krivda na njegove voditelje, ki so namerno držali ljudstvo v temi. Zato jim je po vsej pravici očital Gospod, da ga zavajajo, jih je radi tega obsojal in pomiloval preprosto ljudstvo, kot čredo brez pastirja.

Tudi anuk, ki ga je oznanjal, ni bil povsem nov, marveč je izhajal iz razodetja stare zaveze. Sam je dejal, da ni prišel postaviti razvezat, marveč jo dopolniti. Tudi obredi, ki jih je vpeljal, ni treba, da bi bili novi, nepoznani. Prav lepo je mogel vzeti že znano, kot n. pr. krst in mu dati moč zakramenta, da namreč to, kar pomeni, tudi ivrši.

Vtis, ki ga dobi bralec rokopisov je, da sta bila dva „odrešenika“; eden, o katerem govorijo rokopisi in, ki ga imenujejo „Učenika pravičnosti“ in drugi Gospod Jezus, o katerem govorijo evangeliji. Toda to je le videz, kajti med enim in drugim je velikanska razlika, ki jo ugotovimo že iz rokopisov; učitelj pravičnosti, ki govore o njem rokopisi, se priznava vselej le za grešnika in si ne pripisuje nikoli vloge odrešenika; razen tega je poln sovraštva do nasprotnikov, ni bil nikoli križan in tudi ni vstal od mrtvih. Vse drugače pa je z Gospodom. On je vselej nastopal kot brez greha, zahteval, da se ga prizna za Odrašenika, za Sinu božjega, je trpel in umrl za odrešenje sveta, je vstal od mrtvih in kraljuje na desnici božji, ter pride ob koncu sveta soditi žive in mrtve. Njegov nastop je edinstven in ohrani tudi po odkritju rokopisov svojo edinstvenost. Njegov nauk je nauk ljubezni in opuščanja.

In Cerkev? Pusti mirno raziskovati, ker se resnice ne boji. Ne dokumenti esenov, ne znanost ji ne morejo škodovati. Že leta 1952, je odkupil Vatikan za svojo knjižnico s privoljenjem Izraela del rokopisov in jih namerava še nekaj kupiti, da jih študirajo njegovi znanstveniki. Ko se je radi tega začelo šušljati, da je Vatikan to storil iz bojazni, da bi Cerkvi novo odkritje utegnilo škodovati, je to šušljanje zavrnil „Osservatore Romano“ z besedami: „Prav nasprotno je resnično.“

Brezdvomno je tako za zgodovino verstev, kot za judovstvo in krščanstvo novo odkritje silno važno. Bog daj, da bi pripomoglo priversti nazaj k veri one, ki so se opirajoč na svoje racionalistične razloge, odaljevali od krščanstva.

„Moja in vaša daritev“

(OB LUJANSKEM ROMANJU)

Jakob Fideršek, Argentina

V sedmih letih, odkar sem na tem koncu puklaste zemlje, sem mogel biti pri našem slovenskem romanju v Luján. Hvala Bogu, bilo je dosti ljudstva, dosti jih je bilo tudi pri obhajilu, tako da je dalo gotovo svoj zaželeni dušni sad in prid. Lepo se je užesom prileglo, ko nas je domači g. župnik hvalil in nas imenoval vzorne vernike. No ja, saj se duhovnikovo srce hitro res drugače počuti med toliko vrstnimi romanji in izleti (ki jih tudi prekrstijo v romanje), ko vidi, kako se pevajoč vali reka prosečih proti oltarju. Toda potem sem pa začel malo primerjati svojo faro (kjer sem teh pet let, med samimi Argentinci seveda) in to našo skupnost, zlasti kar se maše tiče. Ni mi bilo vse tako pogodu. Ni bilo vse tako vzorno. (Naj se mi ne šteje za slabo, če se pritlikavec upa k besedi priglasiti).

Na fari, majhna kot je (pet tisoč duš), se prav dobro poznamo. Pa sem opazil v početku, da ljudje ne vedo, kaj z mašo početi. Pobožne dušce prebirajo svoj molek, malo bolj naobražene stiskačo ali samo kažejo svoj krasni misal, moški držijo roke zadaj (da si jih nagrejejo menda), nekaj malega skritih in res vernih dušic pa se skriva in „moli mašo“. Kaj delajo ti ljudje pri maši? Ker so že prišli — saj to je že veliko! — nekaj jim moraš dati v roke, ker sicer jim nič ne hasne; v žep si jih dati ne morejo, bukvice v rokah imeti, se zdi, da jih je sram (pa ne da bi brati ne znali) — dobro, bomo pa peli. Začel sem z ljudskim petjem. In smo precej dosegli. Poldrugo leto sem bil v Tres Arroyos (60.000 vernikov), pa nikoli nismo imeli petja, kot ga imamo zdaj tu, kadar se res potrudijo. Toda petje mora samo spremljati mašo, ne pa je stisniti v kot. Ni petje glavno pri maši,

ampak mašna daritev, ki se na oltarju odigrava. Maša ni pevska vaja, ampak moja in vaša daritev. Zato sem v zapovrstnih govorih skušal prikazati svojim vernikom to resnico; nekaj malega je zaleglo. Kot sad pa je dalo, da smo začeli predstavljati mašo vernikom, da jo razumejo. Nevešč tukajšnje literature (čeprav imam vsaj 15 različnih Misa dialogada), sem se lotil sam in s pomočjo dobrih duš tudi pripravil: od kraja bolj za šolarje, ki so molitvice ponavljali, vodja pa je razlagal posamezne dele. Zdaj smo pa „na konju“ s prekrasno knjižico „Con Jesús ofreemos la Misa“ (za mladino) in „Padre Santo, recibe nuestro Sacrificio“ (za odrasle) — knjižica, ki jo razdelimo pred mašo vsem navzočim, vodja pa razlaga (in razlaga se menjava, da razumemo mašo pod različnimi vidiki). In tako imamo vsaj nekaj, da ni maša tako zelo „suha“. Smo pa seve šele na začetku. Vendar, nekaj je. Ko duhovnik pristopi, vsi vstanejo. Ali ni to že nekaj? Da pozdravijo svojega zastopnika pri oltarju. Neotesan je, kdor svojega predstojnika ne pozdravi. Pri oltarju nisem ne Jaka ne Spaka, ampak srednik med nebom in zemljo; zastopnik, poslanec ljudski pred Bogom. Koliki tega nič ne vedo in zato ne obrajtajo gospoda.

Pogosto se mi vsiljuje vprašanje, zakaj toliki v spremenjenih razmerah tako hitro popustijo ravno mašo; ena od razlag bo tudi ta, ker si je nikoli niso prisvojili. Zato ne vedo, kaj z njo, zlasti kadar ni „našega petja“, ni „naše pridige“ itd. Tukaj v fari imam precej Nemcev iz predvojne Rusije. Ti so trdi; sem jim že rekel, da zanje velja geslo: Kakor je bilo v začetku, tako zdaj, in na vse večne čase. Če ni

ravno tako, kot so oni bili vajeni, pa se jim zdi, da ni prav; tudi mi moramo začeti z boljšim raumevanjem maše: Nekoliko tega novega liturgičnega duha pride prav tudi nam duhovnikom. Saj je znano, kako je rekel sv. Alfonz Liguorski duhovniku, ki je klatil čez ke-
lih, kot da bi koga tolkel: „Prosim vas, lepo z Njim ravnajte, ker je sin véli-kega Očeta.“

Obnoviti moramo torej čut za sve-
tost in zglednost mašnih obredov. K
temu nas sili splošno zanimanje za li-
turgijo; doma smo imeli Božje vrelce
zato; njih sad je Turnškov Misal. (V
naslednji izdaji bo gotovo nekaj uvoda,
napotila dnevnim mašam in ponekod
k Berilu in Evangeliju, zaradi lažjega
razumevanja, kot imajo že skoro povsod
po svetu.) Prevedena je knjižica Dutila,
Tvoja maša in tvoje življenje. V ljub-
ljanskem „Oznanilu“ je izhajal prevod
prekрасne Desplanques-ove Maše tistih,
ki niso duhovniki. Velik propagator, ka-
kó brati iz obredov pobožnost, je bil
tedanji spiritual mariborski (sedaj ljub-
ljanski) Anton Karo (da ne naštevam
nič velikih adutov iz Ljubljane. Škoda,
da jih bolje ne poznam). Potem je v
mariborskem Verskem listu skušal pri-
praviti recitirano mašo dr. Vinko Fran-
gež. Lansko leto je Duhovno življenje
prinašalo tako lepe članke Vovkove o
maši; sem pričakoval, da bomo brali
nadaljevanje v smislu, kakó sodelovati.
V tukajšnjem argentinskem slovstvu pa
kar mrgoli liturgičnih sestavkov in revij;
glavna pobornika sta opat benediktin-
ski Azcárate in urugvajski Born (vsak
s svojim Misalom). Pa še Imágenes so
se predstavile z Mašo (škoda, da je tako
lepa zamisel, prevesti Saison y fetes,
usahnila zaradi skromnih denarnih vrel-
cev). In še uradno nas priganjajo, da
začnemo: Obredi Vel. tedna že zahte-
vajo od duhovnika in od vernikov nekaj
srca in sodelovanje pri svetih opravilih.
In kot se sliši, reforma Misala gre v
to smer.

Prav je torej, da začnemo. Preveč
smo razvadili ljudi, ki imajo mašo za

lep okrasek svojim dogodkom. Kakó je
to žalostno, ko pridejo visoke glave k
maši, recimo za državni praznik, pa
stojijo in le poslušajo, nič pa ne sode-
lujejo! Zakaj se je pa Tito šel umit v
Gangesovo vodo, če ne da bi storil nekaj
kar zahtevajo tamkajšnje verske obli-
ke?! Tu pa, če ni glasbe pri maši, sveti
molk in dolgočasje. Ali ni to žalostno?
Ali ne bi morali začeti duhovniki pre-
navljati in obnavljati?

Kako torej obnoviti sodelovanje ver-
nikov pri mašni daritvi? S skupno mo-
litvijo in skupnim zadržanjem. Saj je
vendar maša skupna zadeva vseh na-
vzočih. Posnel bom iz revije Criterio,
1955, božična številka, str. 946 sl, kar
je zapisal priznani in vneti Born. Kar
naenkrat se seveda ne bo dalo vsega
izpeljati, toda treba je imeti pred očmi
celoto in počasi bo postalo duhovnikovo
opravilo tudi naše sveto opravilo.

Ker je maša bistveno občestvenega
značaja, je ne moremo pustiti za zaseb-
no pobožnost. V naravi naši pa je, da
telo spremlja in ponazoruje to, kar duša
občuti. (Tukajšnja navada, da pri osmr-
tnih in obletnih mašah nekdo posreduje,
tkzv. cabeza de duelo, je menda izšla
iz potrebe, da se ne naveličajo navzoči
vedno iste drže. Zakaj bi torej ne moglo
biti pri drugih mašah skupinskega zna-
čaja, mogoče vpeljati enotno zadržan-
je?).

Splošno pravilo je to, da naj verniki
sprejmejo pozdrav „Gospod z vami“
vedno **stoje**. Prav tako spremljajo maš-
nika vedno **stoje** pri molitvah občestve-
nega značaja (ko moli z razprostrtimi
rokami), razen pri Cánonu. **Stoje** tudi,
kadar glasno molijo ali pojejo skupno.

Ko torej duhovnik pristoji k oltarju,
vsi vstanejo v znamenje spoštovanja
pred duhovnikom in v pozdrav Kristusu,
ki v osebi mašnikov pride predsedovat
svetemu občestvu.

Pristopne molitve se molijo kleče,
v znamenje ponižnosti in spokornosti.
Za Vstopni spev vstanejo in takó molijo
Kyrie, Slavo in Prošnjo. Kadar se du-

hovnik z glavo priklone, store isto tudi verniki.

Berilo poslušajo navzoči sede in pridigo tudi.

Božje oznanilo poslušajo vsi stoje iz spoštljivosti pred Jezusovo besedo.

Vero izpovejmo vselej mogočno, stojé! Saj je vendar pri državni himni tudi tako, zakaj torej ne tudi pri verski?!

Po Darovanjskem spevu verniki se dejo.

Ob pozdravu „Molite bratje“ vstanejo in takó molijo tudi Slavospev.

Šele ko prične Pravilo maše (Cánon), lahko pokleknejo in tako ostanejo do Očenaša.

Pri Spremenjenju se z mašnikom priklonijo, in pri Povzdigovanju se ozrejo na Hostijo in jo molijo.

Za Očenaš (pri besedah) Per omnia saecula saeculorum!) vsi vstanejo in s Kristusom počastijo Boga Očeta.

Za Jagnje božje pokleknejo in tako ostanejo do Obhajilnega speva. (Kateri gredo k obhajilu, je najbolj priporočljivo, po sredi cerkve in odhajajo ob straneh.)

Prošnjo po obhajilu spremljajo stoje, ker je skupna zahvala.

Po *Ite Missa est* (*Ite, cantio dimissa est*) pokleknejo za blagoslov, se pokrižajo in vstanejo za Zadnji evangelij, ter pozdravijo mašnika, ko se vrne v zakristijo.

Glede molitev pri maši, je pa veliko svobode. Lepo bi bilo, ko bi nam kdo pripravil kaj primerne, da ne bo maša kot nekaka pevska vaja, ampak zares tudi naša daritev.

Svetovna duhovniška zveza

Janez Zupan, Bolivija

Kardinal Marcier je dejal o njej nekoč: „Je to zanimiva ustanova, ki se bo gotovo uveljavila.“

Za boljše razumevanje te nove ustanove in za nekako upravičitev njenega obstoja, sem se namenil povzeti nekaj misli iz raznih spisov tega modernega duhovnega gibanja, v upanju, da mogoče ustrežem kakšnemu izmed mojih so-bratov po svetu. Naj Bog blagoslovi te vrstice za razširitev Neskončne Ljubezni!

Krščanska moralka, ki je zgoščena v zapovedi ljubezni do bližnjega, se opira kot na trden temelj, na ono veliko resnico, „Deus Caritas est“.

Vedno globlje spoznanje te resnice nas nujno vodi k zvestejšemu spolnjevanju ljubezni do bližnjega in potemtakem k pravemu krščanskem življenju.

Delati na to, da ljudje spoznajo Boga-Ljubezen, z namenom, da bi vzbudil v njihovih srcih ljubezno do Njega, to je bilo poslanstvo Jezusovo na zem-

lji: „Ignem veni mittere in terram et quid volo nisi ut accendatur?“ (Luka 12, 49).

„Toda v teku stoletij -- piše božja služabnica M. Alojzija Marjeta Claret de la Tuche — ker se je ljubezen ohladila na svetu, se je odločil Jezus Kristus za novo poplavo ljubezni na človeštvo. Razodene svoje Srce, prekipevajoče v usmiljenju: „Glej Srce, ki je tako ljubilo ljudi!“ Na ta način obrne pozornost človeštva na tisto ognjišče ljubezni, pri katerem splašene in premražene duše morejo najti gorkoto in življenje.“ (El Sdo. Corazón y el Sacerdocio, p. 55).

Tiste besede so hotels reči: „Približajte se, ljudje, in pomislite malo na mojo ljubezen...“ Toda ljudje se niso približali, ali vsaj ne dovolj. Šli so mimo in se zavzeli bolj za tisto, kar je lažje ali ima bolj neposredno in otipljivo koristnost: z eno besedo, zavzeli so se zgolj za obljube presv. Srca in za zunanje pobožnosti. Potemtakem bi sko-

raj lahko rekli, da tisto prvo razodetje božjega Srca ni doseglo popolnoma svojega namena.

V naših dneh, kot še nikoli, se pojavlja nekakšen odpor ljubezni. Gre tu za spopad, ki je pretresel človeštvo, ko je tekla reka krvi in solza, in ki dejansko ni nič drugega kot zunanji izraz egoizma in sovraštva, ki sta ravno za nikanje ljubezni; sovraštvo, ki oborožuje brata proti bratu, narode proti narodom, človeka proti Bogu.

Proti temu težkemu položaju nima mo drugega sredstva kot ravno Jezusovo zamisel: „Hočemo premagati sovraštvo z ljubeznijo.“ (Los deseos de Dios, XVII, 86).

„Jezus mi je pokazal — pravi ista M. Alojzija Marjeta — velika krivoverstva našega časa: tista blaznost razuma, ki hoče naravnost izzvati Boga, tisto družabno vrenje, ki dviga vse sloje družbe, tista moralna kriza, ki razruje ves svet in ga pretresa do temeljev...“

In dodaja: „...Jezus mi je pokazal neskončno ljubezen, katere je polno in prekipevajoče njegovo Srce ter mi jo je nakazal kot edino zdravilo, božje zdravilo, ki more rešiti svet“ (Las Obras de Dios, 10. 8. 1907).

V tem je bistvo ustanove neskončne Ljubezni; gre za ustanovo, ki jo Bog hoče izvesti v naših dneh za rešitev sveta: hoče se dati spoznati kot Ljubezen, premagati sovraštvo z ljubeznijo, osvojiti vse duše za svojo ljubezen.

„Namen te ustanove je spoznanje neskončne Ljubezni, njen duh je ljubezen, njena delavnost je ljubezen in njeno vplivanje na duše je ljubezen.“

„Vse je povzeto v tej božanski besedi: Neskončno Ljubezen, kajti neskončna Ljubezen je Bog in Bog je začetek in konec vseh stvari. On je v vseh stvareh in nobena stvar, ki obstoji, ni nastala brez Njega“ (Las Obras de Dios, XII, p. 222).

Ustanova neskončne Ljubeni je torej obnovitev sveta s pomočjo Ljubezni. Za uredničenje te zamisli so se ustanovile štiri veje:

1. Svetovna Duhovniška Zveza Prijateljev Presvetega Srca.

2. Spremljevalci Duhovniške Zveze.

3. Redovna Družba Betanije Presvetega Srca.

4. Zveste Prijateljice Betanije Presvetega Srca.

O zadnjih treh vejah ne mislih razpravljati za danes; samo dve besedi o vsaki. Spremljevalci Duhovniške Zveze (Agregados de la Alianza Sacerdotal) je namenjena moškemu elementu: možje, fantje, kakor tudi redovniki neduhovnik. — Redovna Družba Betanije Presvetega Srca (Betania del Sdo. Corazón) je kongregacija sester, blagoslovljena po Piju X. in naslednikov. Redovnice v svojem kontemplativnem življenju darujejo molitve in žrtve za Duhovništvo in za skorajšnji prihod Kraljestva Boga-Ljubezni na zemljo. — Zveste Prijateljice Betanije Presvetega Srca (Fieles Amigas de Betania del Sagrado Corazón) je ženski element: gospe, dekleta in redovnice, ki delajo po istih namenih kot Betanija, toda vsaka na svojem mestu v svetu.

Nekaj besed sedaj o glavnem predmetu teh vrstic, o Svetovni Duhovniški Zvezi (La Alianza Sacerdotal Universal de los Amigas de Sagrado Corazón). Odrešilno delo, ki ga Jezus hoče izvesti na svetu, je aupano na prvem mestu duhovnikom.

„Trpim zaradi sovraštva“ — je dejal Jezus nekega dne M. Alojziji Marjeti. Hočem premagati sovraštvo z Ljubeznijo. Poslal bom moje duhovnike sejati ljubezen po vsej zemlji.“

Nato je dodal: „Dal sem jim svoje Srce, da bi videli, kako jih Bog ljubi, in da bi oni sami, potem ko bi se vžgali v tej ljubezni, začeli razsipati jo po svetu. Reci jim torej, naj sejejo povsod zaklade moje ljubezni“ (Los Deseos de Dios, XVII, 86).

Ob drugi priliki, potem ko je Jezus dejal M. Alojziji, da želi izvesti neko „Podjetje“ na svetu z namenom, da bi ga „ogrel s pomočjo Ljubezni“, je dodal s tako ginljivim in nežnim izrazom

— pravi M. Alojzija Marjeta — da so se mi orosile oči: „Potrebujem svoje duhovnike za uresničenje tega mojega Podjetja“ (ibidem, I, 3).

Spet drugič je še določeneje izrazil svojo željo rekoč: „Hočem, da so moji duhovniki sejanci ljubezni“ (ib. I, 4).

„Neskončna Ljubezen je sonce; če bi njegovi žarki padali naravnost na svet, duše bi oslepele in onemele, ker niso dovolj pripravljene in čiste. Treba je torej, da se to sonce zrcali v nekem ogledalu: šele odsev njegovih žarkov iz ogledala bo razsvetlil in ogrel svet.“

„Tisto ogledalo je duhovnikova duša; toda treba je, da je čisto in prozorno. Duhovnikova duša se mora polagoma prilagoditi Kristusovi duši. Ko bo duhovnik res drugi Kristus, tedaj bo njegova duša postala ono prečisto ogledalo, ki bo odbijalo božje odseve neskončne Ljubezni“ (ib. XVIII, 96).

Duhovniki so potemtakem orodje, s katerim hoče Gospod uresničiti svojo zamisel. Duhovniki, kateri bodo dosegli v presv. Srcu Jezusovem vedno popolnejše poznanje neskončne Ljubezni in gorečnejšo ljubezen, tisti bodo udeleženi med seboj, s svojimi škofi in s papežem neko vedno trdnjšo vez ljubezni po onem „ut sint unum“ božjega Učenika; in tako združeni bodo podvzeli osvojitev sveta.

Jezusovi nameni so tako preprosti: obnoviti svet, dvigniti ga iz tistega

skepticizma, iz tistega paganskega duha, ki ga objema. Rabi pornočnikov za nalogo obnove sveta, jim odpre zaklade svoje neminljive ljubezni. Takole jim pravi: „Pridite, zajemite iz mojega Sreča luč, moč in življenje!“

Gre tukaj za neko posebno obilico življenja, ki ga Jezus hoče posredovati svojim duhovnikom; božje, nadnaravno življenje, ki naj oni od svoje strani posredujejo dušam za njih oživiljenje (ib. VI, 24).

Marsikdo bi lahko ugovarjal tej novi struji katoliške ascetike, češ da pravzaprav ne prinaša nič novega. Ima popolnoma prav — „in na vso srečo je tako. Odkar obstoji evangelij, ni in ne sme biti ničesar bistveno novega v Cerkvi. Toda kar more biti, je pa večje razumevanje, večja svetloba, večja popolnost v izvajanju gotovih strani neke pobožnosti...“ (Mensajera del Amor Infinito, 301).

Naj bo dovolj za danes; samo en citat naj še navedem, da povzamem v kratkem vse prejšnje: „Tole je Jezusov načrt: duhovnik, prekipelavač ljubezni, bo posredoval božji plamen dušam, ki so pod njegovim neposrednim vplivom (kajti vsak duhovnik ima pod svojim vplivom določeno število duš); te pa bodo po svoji strani vnele tiste, ki so jim najbližji in tako bo polagoma neskončna Ljubezen osvojila ponovno ves svet“ (Los Deseos de Dios, IV, 17).

V spomin duhovniku prijatelju

Gregor Mali, Argentina

V tujini večkrat mislim na duhovnike prijatelje, ki so ostali v domovini. Več jih je že odšlo v večnost. Med njimi je tudi bivši dobrniški župnik, Ignacij Omahen, ki je umrl letos 5. februarja v novomeški bolnišnici.

Ko sva se prikrat srečala na dekanijski konferenci v Žužemberku, je že zbudil mojo pozornost s svojo osebnostjo. Bil je izredno skromen, blag,

molčeč, ljubezniv in prijazen. Svoje srce je nosil na dlani. Zelo se je zanimal za študij socialnih vprašanj. Na konferenci je večkrat poudarjal važnost načrtne socialne vzgoje za duhovnika in načrtnega socialnega dela. Bil je eden izmed tistih duhovnikov, ki je že naprej slutil vse strašne posledice komunizma. Zato jih je hotel s socialnim delom preprečiti.

Toda ni veliko govoril, pač pa mnogo delal. Ko je prišel v župnijo, jo je našel versko in нравno precej zapuščeno. Zato je premišljeval in snoval načrte, kako bi jo dvignil in versko prerodil. Priredil je duhovne vaje za vse stanovce. Potem pa šel za svojimi ovčami tudi v družine, jih vabil v verske in katoliške organizacije, jih z mirno, prijazno besedo pridobival za življenje s Cerkvijo in jih opozarjal na nevarnosti, ki so jim pretile.

Tudi nasprotnikov Cerkve ni zane-marjal. Večkrat je šel v njihovo družbo, jim potrpežljivo razlagal nauk Cerkve, odstranjeval njihove predsodke, dvome in pobijal zmote. Vabil je slabe ljudi na pravo pot tako potrpežljivo, vtrajno in neprisiljeno, tako modro in očetovsko, da se jih je mnogo vrnilo h Kristusu.

Rajni župnik Omahen je živel tudi v zelo lepem razmerju s vojimi kaplani. Imel jih je rad in za sobrate. Dal jim je kar največ svobode pri njihovem delu. Rad je poslušal njihove nasvete in predloge. Kadar je dal kaplan predlog za ustanovitev nove organizacije ali za poseben, nov način dušnega pastirstva, je navadno rekel: „Gospod kaplan, kar začnite. Bom tudi jaz pomagal. Če bo stvar dobro šla, bova hvaležna Bogu; če bo pa skušnja pokazala, da sva se

zmotila, bova krenila na drugo pot.“ Kaplan je bil res njegov pomočnik, njegov sodelavec, ki ga je spoštoval in mu zaupal.

Ko je komunizem začel sejati po naši zemlji svoje strašno, brezbožno seme, župnik Omahen ni mogel prikriti svoje bolečine in skrbi za župnijo. Naduha, ki ga je že prej večkrat napadala, mu je začela razjedati zdravje. Vendar je ostal na svojem mestu in svoje delo nadaljeval. Kmalu potem, ko so se pojavili v gozdovih partizani, je ves utrujen in zbit prišel v Ajdovec k meni na obisk. Bil je nenavadno potr. Že naprej je slutil strašno duhovno razdejanje, ki ga bo prinesel komunizem njegovi župnji in vsej domovini. Nagovoril me je: „Pri-jatelj, povej mi, kako bova delala zdaj?“ Zmenjala sva le nekaj besed. Prišlo mu je slabo. Spravil sem ga v posteljo. Šele po dveh urah mu je odleglo, da je mogel domov. Tedaj sva se zadnjikrat videla na tem svetu.

Še dolgih 13 let je potem živel med svojim dobrniškim ljudstvom, z njim prenašal vse strahote komunistične revolucije, ga dvigal, tolažil in reševal. Tako je dozorel za nebeške žitnice. Naj ga Bog poplača za zgled in oporo, ki mi ju je dajal svojim vzornim duhovniškim življenjem in delom v sosednji župnji!

TREBA BO PREMISLITI

V tretje leto smo stopili z najboljšimi upi in vse je kazalo, da ne bomo imeli posebni problemov. Pa so se nenadoma pojavile težave v upravi, ker naročniki izredno slabo poravavajo naročnino. Čeprav smo že sredi avgusta in je v tisku že četrta številka, je plačane naročnine tako malo, da niti dobro ne krije stroškov ene same številke. Takih težav niti prvo leto nismo imeli. Če se v kratkem položaj bistveno ne izboljša, bo konzorcij moral resno premisliti, če morda ne kaže revije začasno ustaviti. Takšen je trenutni položaj.

(Iz poročila predsednika konzorcija „Omnes unum“ na seji v mesecu avgustu.)

JUGOSLAVIJA

Letošnji novomašniki. Na praznik sv. Petra in Pavla so bili posvečeni v ljubljanski stolnici: Jereb Vladimir iz šmartina pri Kranju, dr. iuris civ. Rant Alojzij iz Reteč pri škofji Loki in Uršič Pavel iz župnije sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Novomašniki iz lavantinske škofije: Horvat Stanko iz Črešnjevcev v Prekmurju, Ojnik Stanko iz Sv. Marjete niže Ptuja, Videnšek Ferdinand iz Galicije pri Celju, Zdoljšek Milan iz Sv. Jurija pri Celju in Žerdin Anton iz Črešnjevcev v Prekmurju.

Sv. Gora pri Gorici. 24. junija je bil na Sv. Gori posvečen v mašnika Danilo Cimprič iz Volč pri Tolminu. Posvetil ga je prevz. g. škof krški dr. Josip Srebrnič, ki obhaja letos 50 letnico mašništva.

Biseromašniki. V ljubljanski škofiji obhaja letos biserno mašo Anton Plešić, župnik na Primskovem. V lavantinski škofiji pa: Dr. Josip Hohnjec, rektor visoke bogosl. šole v pokoju, častni kanonik in upravitelj župnije šmartno pri Velenju, in dr. Janez Jančič, častni kanonik in župnik pri Sv. Petru v Savinjski dolini.

Zlatomašniki. P. Gregorij Cerar, duhovnik križniškega reda, župnik-vikar v pokoju v Veliki Nedelji. — Jožef Kodrič, župnik pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. — Leopold Kolenc, upokojeni župnik v št. Vidu pri Grobelnem, sedaj pri Sv. Emi. — Konrad Seško, župnik in dekan pri Sv. Ani v Slov. goricah. — P. Oto Koecjan OFM, Sv. Gora pri Gorici.

Prestavitve in nastavitve. Franc Pleša je zaradi bolezni zapustil Ambrus in se je naselil v Mali Loki pri Ihanu. V Ambrus je prišel na njegovo mesto Ciril Zajec, bivši upravitelj v Škocjanu pri Turjaku. — Jožef Poje je tudi zaradi bolezni odšel iz Javorja pri Ljubljani in bo bival v Dravljah. V Javor je prišel Matija Šemerl, kaplan v Favi. — Prof

Stanko Jeglič je postal najprej kaplan v Predvoru pri Kranju, po smrti župnika Valentina Sitarja je postal njegov naslednik. — Ignacij škoda se je odpovedal župnji škocjan na Dolenjskem in je šel za župnega upravitelja v šmartno pri Tuhinju, kjer je bil do sedaj Jožef Erman, ki pa je po smrti župnika Žusta postal župni upravitelj v Cerkljah ob Kiki. — Janez Ferdin je prišel iz Nove in Stare Oselice za župnika na Trato, kjer je dosedanji župnik umrl. — Župnji Novo in Staro Oselice je prevzel dosedanji kaplan v Kočevju Ladislav Kavčič. — Za kaplana v Kočevju bo prišel Roman Kavčič, kakor hitro bo odslužil vojaški rok. — Za župnika nove župnije na Rakovniku v Ljubljani je imenovan salezijanec Martin Jurčak, kaplana pa sta salezijanca Anton Hanzel in Franc Mihelič. — Janez Jenko SDB je postal upravitelj župnije Moste v Ljubljani. — Dekan mežiške doline je postal Matej Močilnik, župnik na Prevaljah. — Ivan Vodeb, župni upravitelj v Vidmu, je postal tudi dekan videmske dekanije. — Jožef Tratnik je bil na lastno prošnjo razrešen župnije Stranice. Njegov naslednik je Alojzij Peitier, dosedanji upravitelj te župnije.

Nobenega novega kaplana. Letos ljubljanski pomožni škof ne bo mogel poslati v dušno pastirstvo nobenega novega kaplana, ker morajo lanski in letošnji trije novomašniki dovršiti še česti letnik bogoslovja.

Naddekanat v Mariboru, desni breg, je bil razdeljen na dva dela: vzhodnega in zahodnega. Naddekan vzhodnega dela je dr. Jožef Meško, stolni kanonik je dobil dekanije: Maribor desni breg, Dravsko polje, Ptuj in Zavrč. Naddekan zahodnega dela dr. Jožef Mirt, stolni kanonik, pa dekanije Vuzenica, Stari trg in Mežiška dolina.

Umrli so: 19. marca Jakob Žust, župnik v Cerkljah ob Krki, star 81 let;

24. marca Andrej šavli, župnik na Trati, star 61 let; 12. aprila Karel Gros, bivši ekonom v ljubljanskem semenišču, star 77 let. — V marcu sta umrli v lavantinski škofiji dekan Konrad Jarh iz Zavrč in zlatomašnik Jakob Ranter iz Pilštajna. — 6. februarja je v novomeški bolnišnici umrl upokojeni župnik Ignacij Omahen, doma iz št. Vida pri Stični. Služboval je v Semiču, Dobropoljah, Beli Cerkvi in od leta 1933 v Dobrniču, kjer je bil tudi pokopan. Kljub ostri zimi se je pogreba udeležilo 17 duhovnikov. Ob grobu so govorili dekan Zupanc, dr. Andrej Snoj, J. Ogrinc in Franc Verce. — Naj vsi počivajo v miru!

Spremembe v mariborski škofiji. Alojzij Bratuša, župni upravitelj pri Gornji sv. Kungoti je postal upravitelj v Svečini in soupravitelj pri Gornji sv. Kugoti. — Ivan Camplin, doslej upravitelj v Dobrovniku, je postal istotam župnik. — Jože Klemenc je bil nastavljen za duhovnega pomočnika v Črni. — Dosedanji kaplan pri Sv. Pavlu pri Prebouldu Ivan Kocmut je postal župni upravitelj istotam. — Ivan Pucko je postal župnik v Zavrču. — Matija Zadravec, doslej vikar namestnik v Starem trgu, je bil imenovan za župnega upravitelja iste župnije. — Miloš Briški je šel iz Male Nedelje v Kapelo. — Štefan Zver od Sv. Jurija ob ščavnici v Vitanje.

Mesto prošta v Novem mestu je prazno že od leta 1949, ko je umrl mil. g. prošt Karel Čerin. Prošt je istočasno tudi župnik. Izbere in potrdi ga sv. stolica. Sedaj je ordinarijat razpisal mesto.

„Črna internacionala“. Franc Barbieri je napisal knjigo „Črna internacionala“, kjer je zbral vse mogoče klevete in laži o Cerkvi. Nič ne gleda, ali je podatek resničen ali ne. G. Antona Iskra, ki govori v vatikanskem radiu, je napravil za jezuita. O njem pravi: „Za Slovenijo je v tem vohunskem centru jezuit Iskra.“

Franc Drolc, župni upravitelj v Brezinju pri Kobaridu, je s kolesom zadel v avtomobil in se precej pobil na obraza. Odpeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

„Nova pot“, št. 10-12. Po dr. Cajnkarcjevem uvodnem medevanju sledi dr. Trstenjakovo predavanje na akademiji v čast sv. Tomažu Akv. v bogoslovju. 7. marca 1955: Tomaž Akvinec in profana znanost. Cajnkar obravnava „pravo razmerje med razodeto resnico“ in „sodbe o etični vrednosti osebe in njih dejanj“. Sledi M. M. oris francoskega jezuita Pierre Chardina (kozmična temeljitev religije). Alojzij Zagac opisuje svoj obisk v Angliji. Pod zaglavjem „Svet in duh“ je nekaj krajših člankov o vprašanih sedanosti časa in novih knjigah, ki zanimajo duhovnike.

Šmarnice 1956. Po naročilu ordinarijata so morali po vseh cerkvah ljubljanske škofije letos obvezno brati Lavrentanske šmarnice za leto 1956, ki jih je napisal biseromašnik dr. Alfons Levičnik.

V okrožnici duhovnikom g. škof Vovk razlaga iz papeških okrožnic in Zakonika ljubljanske škofije navodila o liturgiji in jih dopolnjuje s praktičnimi nasveti.

Ivan Debevec, zlatomašnik, je slavil 50letnico župnikovanja v Budanjah.

„Primorske novice“ z dne 1. junija poročajo, da je ogradno sodišče v Tolminu obsodilo Andreja Simčiča, župnika in dekana v Solkanu, na deset mesecev zapora in na prepoved opravljanja duhovniškega poklica za nadaljnjih dvanajst mesecev. Okrožno sodišče v Novi Gorici, na katerega je g. dekan vložil priziv, je kazni znižalo na šest mesecev zapora, a je vztrajalo na enoletno prepoved izvrševanja duhovniške službe. Zakaj? „Zaradi zlorabe svobode verskih obredov in opravi pri spovedovanju.“

V zaporu sta Ivan Kobal, župnik v Črnem vrhu, in Alojzij Gulič iz Vrem na Pivki.

Strašno bogoskrunstvo je bilo izvr-

šeno 27. maja v župnijski cerkvi na Rovih (dekanija Kamnik). Skozi okno pri stranskem oltarju sta dva vdrla v cerkev, vso okrašeno za prvo sv. obhajilo. Obe mali banderi sta bili razcefrani; velikemu banderu odlomljen križ. V zakristiji pripravljeni plašč je bil raztrgan. Podobe v spomin 1. sv. obhajila so bile razmetane po tleh. Mašna knjiga je odnešena, prav tako en kelih in misijonski križ. Na velikem oltarju pa še hujske vse rože s posodami, vodo in prstjo razmetane po prezbiteriju in pomandrane vse male hostije iz tabernaklja. Ciborij in monštranca nista bila odnešena, pač pe zvita in skrivljena, kolikor je to človeška roka zmogla. Župnik je moral prvoobhajance v najlepšem njihovem jutru peljati v Radomlje, da so prejeli Jezusa. — Vlomilca je oblast zaprla. Misijonski križ so našli v bližnjem gozdu. Tudi ostalo so dobili nazaj. Z ozirom na to, da so ob obnavljanju cerkve pred desetletji odstranili močne železne križe v oknih, škof naroča, naj se pri cerkvah tega več nikjer ne dela.

Vlomljeno je bilo v podružnico sv. Martina pod Boštanjem (župnija Žalna). Vlomilec je prišel ponoči skozi zvonik v cerkev. Odnesele je gornji del keliha. Vlomilca so pozneje prijeli.

Trije novi oltarji. V mesecu aprilu so bili posvečeni trije novi oltarji v ljubljanski škofiji: 15. aprila veliki oltar župnijske cerkve v Črnomlju (ta oltar je bil do prihoda komunistov na oblast v kapeli sv. Križa v splošni bolnišnici v Ljubljani); 22. aprila sta bila posvečena podružna cerkev in oltar sv. Janeza v Svibnem, kjer pastiruje Polde Povše; 25. aprila je bil posvečen novi veliki oltar sv. Marka v Vrbi, župnija Breznica.

Nova župnija v Ljubljani. V Ljubljani je bila ustanovljena nova župnija Marije Pomočnice na Rakovniku iz delov župnije sv. Jakoba, Trnovega in Rudnika. Župnija je po indultu sv. stolice popolnoma združena z družbo salezijancev.

ARGENTINA

Duhovniški sestanki. Na junijski sestanek slovenskih duhovnikov v Argentini je prišlo 31 sobratov. Dr. Alojzij Kukovica nam je govoril o gibanju „Za boljši svet“.

Na sestanku v mesecu juliju nam je g. dr. Filip akelj govoril o Frideriku Baragi.

Meseca septembra smo imeli prvič sestanek v novih prostorih na Ramón Falcónu, kjer nam je g. Jože Guštin govoril o Marijini legiji.

Srebrnomašnika. Letos obhajata svoj srebrni mašniški jubilej p. Ivan Caserman SJ in g. Štefan Tonkli. Čestitamo!

G. dekan Ciril Milavec je pred kratkim postal hišni kaplan pri šolskih bratih v Gonzalez Catán, prov. Buenos Aires, kjer imajo ti bratje veliko kmetijsko šolo.

BELGIJA

Slovenski izseljenski duhovniki iz Francije, Belgije in Holandije so se zbrali na duhovni odmor pri Materi dobre Pomoči v Bon Secours. Duhovne misli je podajal g. Vinko Žakelj. Udeležba je bila 100%. Lep zgled ostalim sobratom po svetu. V povezanosti je moč duhovnikov in zagotovilo uspeha pri delu!

GORICA

Strah Cirilmetodijskega društva. Ker so komunistične oblasti v Sloveniji obsodile več duhovnikov v jugoslovanskem delu goriške škofije, se vodstvo CMD v Ljubljani boji, da bi člani iz tega dela škofije izstopili iz društva. V Solkanu je društvo priredilo zborovanje, katerega se je udeležil tudi dr. Štanko Cajncar in duhovnike prepričeval, da zadeva ni tako huda.

Franc Krapež, župnik v Komnu, je moral v zapor, ker je ob misijonu v Gorjanskem sprejel darove, ki so jih ljudje nanosili za gg. misijonarje in ker je šel vabit nekega bolnika, naj bi prejel sv. zakramente.

Hiidiju Brezigar, kaplanu v Marianu, je umrla mati v Podgori pri Gorici.

ITALIJA

Dr. Franc Volčič SDB. Umrl je v mestu Bolengu pri Turinu in so ga prav tam pokopali 25. aprila. Umrl je po sedemdesetem letu življenja. Bil je operiran in operacije ni preстал. — Pokojni je bil nad 30 let ravnatelj v različnih salezijanskih zavodih v Sloveniji. Poleg mnogih lepih duhovniških kreposti je imel izredno ljubezen do svojega naroda in domačega jezika. Sedaj počiva njegovo truplo daleč od domovine, kakor trupla več drugih naših sobratov, ki so zaradi nasilnega brezboštva morali zapustiti domovino.

LUKSENBURG

G. Joseph Molitor, curé iz Greiveldange (Luksenburg), domačin, skrbi zelo požrtvovalno za Slovence, raztresene po luksenburških kmetijah. Od časa do časa jim tudi pridiga napol slovensko napol hrvaško. Bog mu ves trud bogato poplačaj!

TRST

Dr. Pavel Krajnik, ki je pred kratkim promoviral na Vzhodnem inštitutu v Rimu, je prišel v Trst in bo deloval med begunci v tržaških taboriščih.

G. Vili Žerjal, germanikar, je imel 1. julija pri Sv. Ivanu v Trstu ponovitev nove maše.

Boj med križem in kladivom. V Dolini so pred kratkim otvorili veliko poslopje, ki bo služilo za sedež občine. Povabljeni so bile vse vrste oblasti, slovenske in italijanske, samo katoliški duhovnik ne. Župan je komunist in se seveda boji božjega blagoslova. Pet duhovnikov je na področju te župnije. Ker so uradniki večinoma zavedni katoliki, so prosili duhovnika, da bi blagoslovil poslopje privatno. Cerkvena oblast tega ni dovolila, ker je mnenja,

da na Tržaškem še niso take razmere, da bi bilo treba verske obrede skrivati pred javnostjo.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Mons. Vid Hribar je umrl v Clevelandu v starosti 86 let. Pokojnik je bil eden izmed prvih slovenskih duhovnikov med našimi izseljenci v Ameriki, kamor je odšel iz Slovenije kot mlad bogoslovec leta 1890. V Clevelandu je ustanovil prvo slovensko župnijo sv. Vida, nato je 15 let služboval v Berber-tonu, a končno se je vrnil v Cleveland, v to slovensko metropolo v Ameriki (kjer je 70.000 Slovencev) ter je nad trideset let deloval na slovenski župniji Marije Vnebovzete. Bil je posebno vnet katehet in je bil med njegovimi učenci tudi sedanji guverner države Ohio, Frank Lausche, čigar ime se sedaj pogosto imenuje med kandidati za predsednika USA.

Pokojnik se je rodil v Zgornjem Tunjinju pri Kamniku in je po začetnih bogoslovniških študijah v Ljubljani bil posvečen za duhovnika v Clevelandu. Za njegovo zaslužno delo na dušno pastirskem področju ga je sv. oče leta 1943 imenoval za monsignorja. Pokojnik je bil vse življenje zaveden in navdušen Slovenec ter je pri naših izseljencih v Ameriki poleg verskega življenja pospeševal tudi narodno zavest. Živo se je zanimal za življenje Slovencev v domovini, pa tudi na Koroškem, v Gorici in Trstu. Bil je tudi vnet razširjevalec knjig Mohorjeve družbe, o kateri je večkrat dejal, da je najzaslužnejša slovenska kulturna ustanova. Svojo naklonjenost tej ustanovi je pokazal tudi z velikim darom, zaradi katerega ga Družba šteje med tri svoje največje dobrotnike. Počivaj v miru, blaga slovenska duša! (Tednik-Kronika)

Izdaja: Konzorcij (Gregor Mali). — Urejuje: uredniški odbor (dr. Ivan Ahčin, Rivadavia 234, Adrogué FNGR, prov. Buenos Aires, Argentina). — Uprava: Stanko Škrbe, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Salguero, calle Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina

